Leto XXIV., št. 30 | Ljubljana, torek 8. februarja 1944 | Preis — Cena 1.— L

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstva: UPI S. A. MILANO
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštno čekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Lir 18.—, za inozemstvo vključno s »Ponedeljskim Jutrom« Lir 36.50.
Uredništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica štev. 5, telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24.
Rokopisi se ne vračajo

Immer neue blutige Verluste der Sowjets

Grosse Abwehrer Erfolge bei Witebsk und südlich der Beresina — Ruhiger Tag im Landekopf von Nettuno — Alle Angriffe der Amerikaner bei Cassino scheierten

Aus dem Führerhauptquartier, 7. Febr. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Im Raum von Nikopol setzte der Feind mit starken Kräften seine Angriffe fort. Unsere Truppen schlugen die Angriffe ab oder warfen einzelne vorgedrungene Kampfgruppen des Feindes im Gegenangriff zurück.

Im Kampfraum zwischen Kirowograd und Belaja-Zerkow blieben zahlreiche Angriffe der Sowjets bis auf örtliche Einbrüche erfolglos. Dabei hatte der Gegner hohe blutige Verluste und verlor 21 Panzer.

Westlich Polonoje scheiterten feindliche Angriffe. Zwei sowjetische Bataillone wurden durch eine Panzerdivision vernichtet. Südlich der Pripjetsümpfe stehen unsere Truppen im Kampf gegen verschiedene feindliche Kavallerieverbände.

Bei Witebsk und südlich der Beresina setzten die Bolschewisten ihre Durchbruchsversuche mit überlegenen Kräften fort. Unsere Divisionen errangen in beiden Abschnitten nach erbitterten Kämpfen erneut einen grossen Abwehrerfolg.

Die Kämpfe nördlich Newel, wo die Sowjets auch gestern von Panzern unterstützt mit starken Kräften angriffen, sind noch im Gange.

Zwichen Ilmensee und Finnischem Meerbusen verliefen eigene Unternehmungen nach Abwehr zahlreicher feindlicher Angriffe erfolgreich.

Im Nordabschnitt der Ostfront kat sich eine Kampfgruppe aus niederschlesischen Jägern, ostpreussischen Grenadieren und Einheiten einer Luftwaffen-Felddivision unter Führung des Generalleutnants Speth hervorragend bewährt. Dabei zeichnete sich das ostpreussische Grenadierregiment 3 unter Führung des Oberstleutnants Hilgendorff besonders aus.

In der vergangenen Nacht wurden Wohnbezirke der finnischen Hauptstadt von sowjetischen Fleugzeugen angegriffen.

Im Landekopf von Nettuno verlief der Tag ruhig. Eigene Artillerie bekämpfte feindliche Schiffsansammlungen vor den Landestellen mit beobachteter Wirkung.

Bei dem Angriff deutscher Kampfflugzeuge gegen die Landestellen des Feindes bei Anzio in der Nacht zum 6. Februar wurden ein feindlicher Zerstörer und zwei Transportschiffe mittlerer Grösse schwer beschädigt.

Nordwestlich Cassino setzten die Amerikaner ihre von massiertem Artilleriefeuer unterstützten Angriffe den ganzen Tag über fort. In erbitterten Nahkämpfen scheiterten sämtliche Angriffe unter schweren Verlusten für den Feind.

An der übrigen Front verlief der Tag bei beiderseitiger Späh- und Stosstrupptätigkeit ruhig.

Über den besetzten Westgebieten wurden gestern 12 feindliche Flugzeuge abgeschossen.

Nov japonski uspeh pri Marshallskih otokih

Velika sovražna križarka potopljena — Ameriške priprave za napad na severnem Pacifiku

Tokio, 7. febr. Japonski glavni stan objavlja o bojih na področju Marshallskih otokov:

»Dne 3. februarja zjutraj je bila v vodovju pred otokom Wotje potopljena neka velika sovražna križarka«.

Tokio, 7. febr. Vojni dopisnik lista »Jomiuri Hoči« javlja o znakih, ki govore o sovražnih pripravah za napad na Kurilske otoke na severu Japonske. Po svojih ofenzivah proti Rabaulu in Marshallskim otokom hoče sedaj sovražnik verjetno na ta način priti hitreje v bližino japonske domovine.

Sovražnikova mornarica na severnem Pacifiku je bila, kakor pravi poročilo, v zadnjem času ojačena. Po dospelih informacijah so Američani med tem časom zbrali na področju Aleutskih otokov nad 100 tisoč mož specialnih čet, ki so določene za te operacije in primerno izvežbane. Ena izmed glavnih sovražnih oporišč je aleutski otok Adakh. Tamkaj so poleg gorskih čet tudi motorizirane enote, zlasti pa oklopniški oddelki.

92 sovražnih letal sestreljenih

Tokio, 7. febr. V jutranjih urah 3. februarja je bilo po vesteh japonskega glavnega stana izmed 200 sovražnih letal, ki so napadla Rabaul, sestreljenih 26. Japonske izgube so znašale eno samo letalo. Izmed 143 sovražnih letal, ki so 4. februarja napadla Rabaul, jih je bilo sestreljenih 11. Tega dne se eno letalo ni vrnilo v svoje oporišče. Dne 5. februarja je bilo izmed 220 napadajočih letal zbitih 55. Eno japonsko letalo se doslej ni vrnilo.

Ugoden potek japonskih operacij v Burmi

Tokio, 7. febr. Japonski glavni stan je objavil v ponedeljek, da so japonske edinice v Burmi skupno z indijsko narodno armado v petek pričele boje z angleškimi-indijskimi edinicami. Sovražni oddelki so poizkušali napasti Akyab in Buthidaung. Operacije potekajo ugodno.

»Jomiuri Hoči« javlja z bojišča, da japonske letalske edinice odločilno posegajo v boje. Tako so japonski lovci v letalskih borbah 5. februarja izmed 20 sovražnih letal, ki so napadala področje pri Buthidaungu, zbila 15 letal. Nadalje je japonsko letalstvo bombardiralo sovražne dovozne ceste in je povzročilo veliko zmedo med oskrbovalnimi kolonami. Japonci pri teh napadih niso imeli nikakih izgub.

Avstralija se odmika od Anglije

Ženeva, 7. febr. Z bodočo vlogo Avstralije v britanskem imperiju se bavi avstralski časopisni založnik sir Keith Mourdoch v posebnem članku »Manchester Guardiana«. Velike izpremembe, ki jih je ta vojna povzročila med vsemi državami na svetu, so bistveno izpremenile tudi stališče Avstralije v bodočnosti. Čeprav se Avstralija zaveda krvnega sorodstva z Anglijo, vendar ne bo imel peti kontinent nikake bodočnosti, ako bo užival le britansko zaščito in se z njeno pomočjo razvijal. Britanska armada mora biti glede Avstralije ojačena in sicer s pomočjo Zedinjenih držav. To se je pokazalo v tej vojni, ki je tudi dokazala, da je bil britanski imperij nesposoben zavarovati pred Avstralijo ležeči zid otokov in britanske posesti pred japonskimi osvojitvami. Zato Avstralija za nobeno ceno ne sme izgubiti ameriške naklonjenosti. Treba je ohraniti zvezo Amerike z Avstralijo in jačiti ter poživljati smisel Američanov za pacifiški svet.

Popolna strnjenost španskega naroda

Zaupanje španskega prebivalstva v Francovo vlado

Madrid, 6. febr. »Pouk, ki ga je dal španski narod svetu o priliki zadnjih zgrešenih groženj iz inozemstva, bi ne mogel biti boljši«, piše »Arriba« v uvodniku z naslovom »Brezpogojna enotnost«. Nikdar ni španski narod tako enoten kakor tokrat, ako hoče kdo rušiti njegov narodni ponos in njegovo čast. Reakcija naroda je zato enodušna in soglasna z izdano vladno izjavo. Španski narod ve, da je pravica na njegovi strani, in je zato vse sprejel z mirom in odločnostjo.

V nekem drugem članku pod naslovom »Španska nevtralnost in komunizem« ugotavlja »Arriba«, da španska nevtralnost ne predstavlja le vojaške in diplomatske odmaknitve od svetovnega konflikta, temveč je tudi ideološkega značaja. Če narodi ne bi imeli pravice, da se odločno bore proti komunistični ideji, bi odpadla vsaka praktična možnost, ostati nevtralen v tej vojni. Čeprav ve ves svet, da je obstoj španske države posledica protikomunističnega boja vsega naroda, je treba opozarjati na to dejstvo, da bi nihče v španskih odnosih do komunizma ne videl kršitve nevtralnosti. Z odločnim odklanjanjem komunizma dela Španija tudi Evropi veliko uslugo, zakaj noben narod, ki mu je do svetovne veljave ne more prenašati težnje, ki hoče spraviti nad staro celino sovjetsko nadvlado, ji odvzeti značaj svetovne nosilke kulture ter jo uporabiti za odskočno desko srpu in kladivu.

Tudi trenutek je zato izbran tako, da se je hotelo s pritiskom na dobavo španskega standarta omehčati španski narod, se je zelo motil. Španci so že stoletja navajeni na umetnost špartanskega življenja. Zgodovina dokazuje, da razpolaga španski narod z ogromnimi moralnimi rezervami.

Ustavitev bencinskih dobav Španiji

Madrid, 7. febr. »Čeprav vozi v teh dneh po španskih cestah le malo avtomobilov in so omejitve prevoznih možnosti vplivale na življenske ugodnosti, vendar vse to preglaša veliko veselje, da smo v pravem trenutku pokazali močno in častno stališče,« je zapisal znani urednik Francisko Casares v ponedeljskem listu »Hoja de Lunes«. Ni važno, ako se danes dobi manj bencina, zakaj španska srca imajo tako ogromno zalogo moralnega kuriva, da vera v špansko bodočnost ne bo nikdar ugasnila. Kdor je mislil, da bi se dal z zmanjšanjem življenjskega standarta omehčati španski narod, se je zelo motil.

Führerjeva čestitka mandžurskemu cesarju

Führerjev glavni stan, 6. febr. Führer je poslal mandžurskemu cesarju ob priliki njegovega rojstnega dne prisrčne brzojavne čestitke.

Pekel v Londonu

Ženeva, 6. febr. Enega izmed zadnjih nemških letalskih napadov na London opi[illegible] S uta Af[illegible]ca« takole: »Nekateri izmed nas so mislili, da se je dejanjsko pričela invazija, ko so Nemci nedavno ponoči zmetali toliko bomb in je temu prvemu valu v zgodnjih jutranjih urah nasledinjega dne sledil drugi. Bilo je tako kakor v starih časih. Zbudil sem se med 4. in 5. zjutraj in zdelo se mi je, da se je pekel odprl. Ropot je bil strahovit. Človek je imel vtis, da je vse nemško letalstvo prišlo k nam.

Letalo brez posadke padlo na angleško obalo

Ženeva, 6. febr. Bombnik, čigar moštvo je pred odskokom s padali naravnalo njegovo smer proti morju, se je zrušil, kakor javlja Reuter, v soboto 100 metrov stran od morske obale v kraju Dymchurch (Kent). Letalo je zadelo nekega vojaka, ki je bil ubit. Več oseb je bilo ranjenih. Poškodovana so bila drevesa, brzojavni drogovi in več hiš, izmed katerih se jih je nekaj vžgalo. Moštvo, med njimi nekaj lažje ranjenih, je bilo rešeno.

Zatemnitev od 18. do 6.

Pokrajinska uprava sporoča, da je počenši z dne 8. februarja t. l. zatemnitev od 18. do 6.

Vedno nove krvave izgube Sovjetov

Veliki obrambni uspehi pri Vitebsku in južno od Berezine — Miren dan na predmostju pri Nettunu — Vsi napadi Američanov pri Cassinu so se izjalovili

Führerjev glavni stan, 7. febr. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Na področju pri Nikopolju je sovražnik z močnimi silami nadaljeval napade. Naše čete so napade odbile ali pa vrgle posamezne prodrle sovražne bojne skupine s protinapadom nazaj.

Na bojišču med Kirovgradom in Belo cerkvijo številni sovjetski napadi razen krajevnih vdorov niso imeli nikakih uspehov. Pri tem je imel sovražnik velike krvave izgube ter je izgubil 21 oklopnikov.

Zapadno od Polonega so se izjalovili sovražni napadi. Neka oklopna divizija je uničila dva sovjetska bataljona. Južno od Pripjetskih močvirij so naše čete v bojih z raznimi sovražnimi konjeniškimi oddelki.

Pri Vitebsku in južno od Berezine so boljševiki z nadmočnimi silami nadaljevali poizkuse, da bi prebili fronto. Naše divizije so si izvojevale v obeh odsekih po ogorčenih bojih znova velik obrambni uspeh.

Boji severno od Nevelja, kjer so sovjetske čete s podporo oklopnikov tudi včeraj napadle z močnimi silami, še trajajo.

Med Ilmenskim jezerom in Finskim zalivom so po odbitju številnih sovražnih napadov lastne akcije uspešno potekle.

V severnem odseku vzhodnega bojišča se je posebno odlikovala bojna skupina spodnješlezijskih lovcev, vzhodnopruskih grenadirjev in edinic letalske poljske divizije pod poveljstvom generalnega poročnika Spetha. Pri tem se je posebno odlikoval tretji vzhodnopruski grenadirski polk pod vodstvom podpolkovnika Hilgendorffa.

V pretekli noči so sovjetska letala napadla stanovanjske okraje finske prestolnice.

Na nettunskem mostišču je potekel dan mirno. Lastno topništvo je z opaženim učinkom obstreljevalo sovražna zbirališča ladij pred izkrcevališči.

Pri napadu nemških bojnih letal na sovražnikova izkrcevališča pri Anziju so bili v noči na 6 februarja težko poškodovani en rušilec in dve prevozni ladji srednje velikosti.

Severnozapadno od Cassina so Američani ves dan nadaljevali s strnjenim topniškim ognjem podprte napade. V ogorčenih bojih iz bližine so se izjalovili vsi napadi s težkimi izgubami za sovražnika.

Na ostalem bojišču je potekel dan pri obojestranskem delovanju izvidniških in udarnih čet mirno.

Nad zasedenimi zapadnimi ozemlji je bilo včeraj sestreljenih 12 sovražnih letal.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 7. febr. DNB. Finsko vojno poročilo javlja:

Nad 200 sovražnih letal je včeraj zvečer in ponoči izvedlo v več valovih silovite letalske napade na Helsinki. Zažigalne in minske bombe so povzročile številne škode na poslopjih, požare v raznih mestnih predelih ter v bližnji okolici mesta. Po dosedanjih vesteh je treba obžalovati 38 mrtvih in 232 ranjenih. Močan zaporni ogenj finskega protiletalskega topništva je prisilil napadajoča letala, da so odvrgla večino svojih bomb izven mesta. Posamezna sovražna letala so nadaljevala napade na razne kraje v južni Finski, ne da bi povzročila omembe vredno škodo.

V letalskih bojih nad Karelsko ožino je bilo včeraj sestreljeno eno sovražno letalo.

Z ostalih bojišč nič novega.

Bitka za Vitebsk

Ponovni sovjetski množestveni napadi odbiti — Pri Vitebsku je bilo v treh dneh sestreljenih 132 oklopnikov

Berlin, 7. febr. DNB. Že tri dni trajajoča druga obrambna bitka za Vitebsk je po prejšnji popustitvi v soboto zopet zadobila novo silovitost in trdoto. Skoraj nepretrgoma so napadale močne s topništvom, oklopniki in bojnimi letalci podprte sovjetske sile nemške postojanke južnozapadno in južnovzhodno od mesta, toda tudi ti ojačeni napori sovražnika so rodili le krajevne vdore, ki so bili v teku dneva odrezani ali očiščeni.

Pri napadih s področja južnozapadno od Vitebska v severnozapadni smeri proti mestu so izgubili boljševiki 11 oklopnikov. Istočasno so poizkušali, kakor že prejšnje dni, da bi prodrli preko reke na zapad. Po izgubi petih oklopnikov so morali ustaviti tudi te napade, ne da bi dosegli uspeh. Poizkusi boljševikov vtisniti nemško mostišče na vzhodnem bregu reke so bili ob sestrelitvi šestih oklopnikov preprečeni.

Ko so boljševiki v teh bojih v več valovih napadali nemške postojanke in so se nemški grenadirji prej na nekaterih mestih umaknili, je bila v odseku neke pehotne divizije obkoljena manjša skupina. Čeprav so bili obdani od vseh strani od sovražnika, so se grenadirji branili ves dan in vzdržali svoje postojanke na važni višini. Ko so porabili že vso municijo, so se v temi, deloma v najsrditejših bojih iz bližine, prebili skozi sovražne črte na najbližje nemške postojanke. Drugod je neki strelski polk v enem samem dnevu odbil 14 sovražnih napadov z oklopniki in je uničil deloma v bojih moža proti oklopniku šest sovjetskih bojnih voz. Kljub ponovnim ogorčenim sovjetskim napadom so strelci obdržali glavno bojno črto, ne da bi odstopili le meter zemlje.

Tudi severnozapadno od Vitebska so nadaljevale močne sovjetske sile svoje obkoljevalne napade. Dve z oklopniki in topništvom podprti diviziji sta pri tem prodrli desno in levo od avtomobilske ceste pri Vitebsku. S stalnimi napadi je uspelo sovražniku zavzeti dva kraja in se utrditi. Neki z oklopniki in udarnimi topovi spremljan grenadirski polk je nato napadel sovražnika, razbil odpor zagrizeno se borečih boljševikov in zavzel zopet oba kraja.

Tudi nemško letalstvo je ponovno poseglo v boje na zemlji in je z dobrimi zadetki prizadelo sovražniku občutne izgube. Protiletalsko topništvo letalstva je zbilo 9 sovražnih letal.

Potem, ko se je 13. decembra začeta prva zimska bitka za Vitebsk končala brez uspehov raznih sovjetskih obkoljevalnih poizkusov, izvedenih s številnimi divizijami in oklopnimi brigadami, ter je poleg izredno velikih človeških izgub vodila tudi do uničenja nad 1200 oklopnikov, lahko smatramo prve tri dni druge zimske bitke za Vitebsk kot sigurno obrambno zmago nemških čet. Poleg velikih izgub padlih in ranjenih, so izgubili boljševiki pri svojih brezuspešnih napadih od 3. febr. 111 oklopnikov, 21 pa jih je bilo onesposobljenih za premikanje.

Ogorčeni boji v južni Italiji

Brezuspešen naval na Cassinsko gorovje

Berlin, 7. febr. DNB. Na nettunskem predmostju je sovražnik 5 februarja ponovno poizkušal razbremeniti pri Apriliji obkoljeno anglo-ameriško skupino. Vsi razbremenilni napadi proti nemškim izpostavljenim novim bojnim črtam, ki so bili izvedeni deloma s podporo tankov, so se zrušili. Število ujetnikov se je zvišalo na približno tisoč mož.

Dne 5. februarja je sovražnik po parurnem odmoru v žarišču bojev na južnoitalijanskem bojišču pričel močne napade na Cassinsko gorovje. Vrh Monte Cassina se iz ravnine reke Rapida strmo dviga v višino nad 500 metrov. Ob njegovem podnožju leži v dolini mestece Cassino. Na njegovem vrhu stoji znamenita starodavna opatija montecassinskih menihov, matica benediktinskega reda. Z vzhoda in juga napičnih sten ki padajo strmo v dolino, sploh ni mogoče zavzeti. Zato poizkušajo Američani z močnim osredotočenjem svojih sil priti v posest Monte Cassina s severa. Po najmočnejši topniški pripravi in s trajno ognjeno zaščito velikega števila baterij je neki sovražni udarni četi uspelo prodreti skoraj tik severno od opatije, s protisunkom nemških oklopniških grenadirjev pa je bila takoj zopet vržena nazaj. Istočasno je poizkušal sovražnik ponovno tudi v dolini vdreti v ruševine mesta Cassina. Uspel mu je vdor v severni del mesta, z zanosnim protinapadom pa je bil sovražnik vržen zopet iz mesta. Angloameričani so imeli v teh bojih zelo hude izgube. Kljub neverjetni porabi municije so se vsled odpornosti nemških branilcev znova izjalovili vsi poizkusi sovražnika, da bi vdrl ali prebil nemško fronto.

V ostalih odsekih južnoitalijanskega bojišča so boji in topniško delovanje popustili.

Izredno težke angloameriške izgube na nettunskem predmostju

V desetih dneh 982 ujetnikov — 41 oklopnikov sestreljenih — 8 oklopnih izvidniških voz uničenih — Junaška obramba nemških grenadirjev

PK, 6. febr. DNB. Dvanajst dni so nadaljevali anglo-ameriški nasprotniki po prvih presenetljivih izkrcanjih v Anziju in Nettunu napade na nemške zaščitne in danes že pomembne obrambne črte, ki postajajo z vsakim dnem močnejše. Vse se je vršilo podobno kakor izkrcanje samo S premočjo človeškega materiala, oklopnikov baterij in z zapravljanjem municije, pri čemer je poleg suhozemskih oddelkov posegla v boje še mornarica s svojimi vojnimi ladjami in če je bil razgled dober tudi letalstvo z vsemi na razpolago stoječimi silami. V znamenju tvarne premoči in pregažanja slabih zaščitnih sil so bila izsiljena izkrcanja ter so bili izvedeni prvi koraki vzdolž ceste proti Apriliji in Albanu. V znamenju iste premoči in s sprotnim zbiranjem sil ter z ustvarjanjem napadalnih težišč je bilo v zadnjih dneh vedno bolj povečane napadalne delavnosti izvršeno vsako napredovanje Angležev in Američanov. Prva črta je bila zasipana s poplavo izstrelkov vseh kalibrov, ki so prihajali s kopnega, z morja in zraka. Nato je previdno tipajoča pehota izbranih elitnih polkov z znanimi gardnimi znaki korakala naprej po večini za falango težkih oklopnikov, da bi bilo onemogočeno vsako presenečenje gibljivega nemškega bojevanja.

Tako se v vsakem, tudi najmanjšem odseku in pri poizkusih osvojitve najožjih zemeljskih pasov, vrši vsak napad vedno znova po načinu neriskantnega valjarja. Zato izredno bremeni prve črte ter zahteva odporno moč, ki se dá primerjati z ono borcev prve svetovne vojne, ko so morali v velikih materialnih bitkah v ozkih strelskih jarkih čakati, dokler se napad ni začel. Tudi v varni oddaljenosti od prve bojne črte, od koder se pri dobrem razgledu lahko gleda potek bitke kakor na šahovnici, nam ostane živ vtis neverjetnega obstreljevanja, čigar odmev prihaja kot stalno mrmranje strelov in udarcev proti goram. Oko pa vidi stotine dvigajočih se oblakov dima vseh velikosti in barv, ki rastejo iz zemlje, posejane z lijaki, in ki se kakor goreč svetilnik dvigajo nad bojiščem.

Tej usodi materialne bitke je bil nemški borec na nettunskem mostišču izpostavljen že v Afriki, na Siciliji, v Salernu in na južnem bojišču od Pescare do Gaete. Mora jo ne le junaško prenašati, temveč se še bije, ker nima le odločnega srca, ampak razpolaga tudi s potrebnimi sredstvi.

Neki poročnik protiletalskega topništva je streljal s svojim topom do zadnjega izstrelka. Štirje oklopniški izvidniški vozovi so se prebili, vsepovsod obkoljeni od sovražnika, skozi ognjene stene in se vrnili domov; grenadirji so skočili iz svojih lukenj in so kljub toči sovražnih strojnic položili na težke sovražnikove oklopnike naboje, da so z grmečim ropotom zleteli v zrak. Padalci so se bili z nekim angleškim bataljonom, obdržali črte in privedli ujetnike, medtem ko so se odrezani tovariši osvobodili iz kratkega ujetništva in našli pot do lastnih črt; vse to so neštevilni primeri z novega predmostja, ki pričajo o borbenosti vojakov, vredni velikega junaštva.

Spričo take obrambne moči, ki se vedno znova izraža v protisunkih in prežene sovražnika s postojank, o katerih že misli, da so njegove, so sovražnikove izgube ogromne. Vsega tega ni treba dokazovati. To so povedali že ujetniki, ki so padli v velikem številu v nemške roke, v prvem razočaranju sami od sebe in prostovoljno. Neki škotski gardist je poročal o svoji četi, ki je bila popolnoma uničena ter se je osem mož prebilo skozi pekel nemškega obrambnega ognja in protisunka. Vsi častniki bataljona so padli. Drugi poročajo o strahovitih posledicah napadov nemških bojnih letal. Pred nemškimi črtami leže v morilski obrambni bitki ostali sovražniki, ki jih tudi največja uporaba materiala ni mogla rešiti poslednjega tveganja, da so morali namreč s svojimi telesi razbijati nemški branik. Sovražnik lahko bolje našteje svoje mrtve kakor Nemci, zakaj v obrambnih bojih prvih dni so ostali ti padli na njegovem področju. Nedvomno jih je več tisoč.

Jasne in trde so besede poročila o prvih desetih dneh anglo-ameriškega napada. Saj je v tej dobi prišlo v nemške roke 982 ujetnikov. 41 oklopnikov je bilo sestreljenih, 8 oklopnih izvidniških voz pa uničenih.

Terorističen napad na Helsinki

Helsinki, 7. febr. Finski dopisnik javlja: Močni oddelki sovražnih letal so v nedeljo zvečer silovito napadli Helsinki. Velike količine zažigalnih in rušilnih bomb so bile vržene v raznih delih mesta. Obsega nastale škode in števila izgub med civilnim prebivalstvom do polnoči ni bilo mogoče točno ugotoviti.

V Londonu so zopet razočarani

Stockholm, 7. febr. Uspešni protinapadi nemških čet na nettunskem predmostju so zbudili v angleški javnosti razburjenje in razočaranje, ker so v Londonu pričakovali hitrega sunka angloameriških čet na Rim, ne pa krvavih obrambnih bojev proti nemškim napadom. Razni vojaški strokovnjaki očitajo generalu Alexandru, da ni dovolj izkoristil prvih dni po izkrcanju. Svojemu predmostju je dal po besedah Liddell Harta »statično« funkcijo, namestu »dinamične«, čas pa so izkoristili Nemci za dovoz ojačenj.

»Zato se kaže,« meni angleški radijski komentator Atkinson, »da postaja položaj resen«. Neki drugi radijski komentator opozarja »na neverjetno trdovratnost nemškega odpora in na moč nemških obrambnih naprav«. »Neki moj prijatelj«, je dejal, »ki se je pravkar vrnil z italijanskega bojišča, mi poroča, da je morala nemških čet izredno visoka in da se bore z gorečo zagrizenostjo«.

Iz finske narodne skupščine

Helsinki, 5. febr. Tako zvani veliki odbor finske narodne skupščine, ki ima v finskem parlamentarnem sistemu funkcijo nekakega senata, je bil ponovno izvoljen v dosedanjem razmerju strank. Pripada mu 19 socialnih demokratov, 14 agrarcev, 6 poslancev narodne zvezne stranke (konservativcev), 4 člani švedske ljudske stranke, in po en član narodne napredne stranke in JKLa (domovinskega ljudskega pokreta).

Helsinki, 5. febr. Finski državni zbor je v petek na novo sestavil zunanjepolitični odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen prof. Voionmar, za podpredsednik apa župnik Kukkonen.

Finski poziv k nordijski enotnosti

Helsinki, 6. febr. V zgodovinskem opisu stremljenj za enotnost severa poziva »Hufvudstadsbladet« k ojačeni orientaciji nordijskih dežel, ki predstavlja zapoved sedanjega trenutka. V spoznanju, da bo zaključno obdobje te vojne odločilno tudi za sever, postaja odločno nordijsko sodelovanje vedno bolj potrebno.

Baltske države proti moskovskim načrtom

Stockholm, 7. febr. Voditeljica ženskega oddelka poklicne zveze na Letonskem se je s posebnim oklicem obrnila na letonsko ženo. V pozivu pravi, da mora v tem resnem času, ko skuša boljševizem znova oropati letonsko svobodo in opustošiti državo, vsaka letonska žena dokazati notranjo moč in vztrajnost.

Riga, 7. febr. Latiški list »Tevija« se bavi s sklepi vrhovnega sveta SSSR in piše, da bi bilo težko Evropi, ako bi poslušala sirenske glasove iz Moskve in jim verjela. Evropska usoda bi bila zapečatena.

Stockholm, 7. febr. V uvodniku meni »Aftonbladet« v zvezi s sovjetsko ustavno reformo, da so boljševiki s tem ukrepom izpodnesli atlantski listini tla. Ta izredno spretna poteza dokazuje znova z največjo jasnostjo, da si Sovjetska zveza prizadeva reševati probleme evropskih mej po lastnih načrtih.

Kako komunisti »mobilizirajo«

Komunistični voditelji si zaman prizadevajo, da bi po obupnem porazu, katerega so doživeli v kočevski bitki, zopet okreplili svoje razbite in oslabljene oborožene tolpe. Pri Kočevju so imeli samo mrtvih mnogo sto, število ranjencev je bilo gotovo se večje, pri čemer je treba računati, da je precejšen del od njih ostal trajno nesposoben. Še hujše pa so bile druge posledice kočevskega poraza za komunistične tolpe. Njihovi pripadniki, po veliki večini prisilni mobiliziranci, so porabili ugodno priliko, ko so bile vse edinice razbite in razkropljene, da so v množicah pobegnili ter se predali nemškim in domobranskim oddelkom, ali pa se vrnili v domače kraje in se tam poskrili.

Komunistične »brigade« so tako skopnele na slabe bataljončiče. Da bi jih okrepili, so komunisti v decembru in januarju prirejali po vsej Dolenjski, kjer se upajo pojaviti, love na ubežnike, sredi januarja pa so obenem z najhujšim terorjem začeli izvajati nove »mobilizacije«. Iz katerega koli kraja Dolenjske ali Bele Krajine pride kako poročilo, vsako ve vedno povedati tuli, kako komunistične patrulje povsod love može in fante ter jih s silo tirajo s seboj. Prostovoljno ne gre nihče več. Mnogi so že na lastni koži okusili »dobrote« tolovajskega življenja, drugi jih poznajo iz pripovedovanja sorodnikov in znancev. V zaplenjenih poročilih komunističnih tolovajskih komandantov in političnih komisarjev se v zadnjih tednih vedno na novo pojavljajo pritožbe, da se moški odtegujejo »mobilizaciji« ter uhajajo v hribe in gozdove, kjer se skrivajo.

Oddelki komunističnih tolovajev in komunistične »policije« prirejajo zato pravcate love na moške, prav kakor je bilo to pred sto in več leti, ko so biriči lovili fante po naših hribih ter jih odvajali k vojakom. Zdi se, kakor da bi se komunisti učili pri proslulih lovcih afriških zamorcev. Kakor so nekdaj delali ti, tako pridejo sedaj komunistični prigrabači in ponoči na tihem obkolijo vas, v kateri hočejo »mobilizirati«. Na vsakogar, kdor skuša iz vasi pobegniti, streljajo s puškami in celo s strojnicami. A ljudje raje tvegajo tudi to smrtno nevarnost, kakor da bi se dali odvleči v tolovajski pekel.

Da bi se maščevali in ljudi še bolj ustrahovali, groze komunisti takim rodbinam, kjer se moški nočejo odzvati »mobilizaciji«, z izselitvijo iz domačega kraja, takoj pa jim že oropajo vse, kar morejo odnesti. Iz raznih krajev prihajajo poročila, da so komunisti res že cele rodbine s silo odvlekli, pri čemer nihče ne ve kam. Ker je jasno, da komunisti nimajo možnosti ljudi kam preseliti, so znanci v velikih skrbeh za življenje odvedenih.

Na drugi strani pa prihajajo poročila, da so komunisti izselili iz nekaterih krajev tudi nekaj družin svojih vidnejših funkcionarjev. Med drugim poročajo o tem iz Škrilja pri Golem in iz Vrbljen. V teh primerih gre res za prostovoljno odselitev ali bolje za beg rodbin komunističnih komisarjev in komandantov, ki se hočejo spraviti bolj na varno. Ti ljudje smejo vzeti s seboj vse, kar morejo prepeljati. Tolovajski oddelki jim morajo pri tem pomagati in jim potrebni dati na razpolago tudi vprego. To izseljevanje ljudje pravilno tolmačijo kot znak slabe vesti in kot dokaz, da se komunistični komandanti zavedajo, da bodo morali dotične kraje kmalu zapustiti. Zato so ljudje teh pojavov povsod zelo veseli in si samo žele, da bi bile komunistične tolpe čim prej dokončno pregnane tudi iz njihove okolice.

Ljudstvo na Goriškem spregleduje

Čedalje večje število ubežnikov od gozdnih tolovajev — Povsod si žele domobranskih posadk

Gorica, 4. febr.

Z dežele poročajo od vsepovsod, da se čedalje bolj pozna globoka sprememba v razpoloženju prebivalstva. Ljudje, ki so bili doslej o vsem samo enostransko poučeni in zapeljani, počasi spregledujejo in kažejo čedalje večji odpor proti tolovajskemu terorju. V vedno večjem številu se ljudje že tudi na Goriškem zavedajo, da tu ne gre za narodno, temveč izključno za komunistično akcijo, katere mednarodni značaj se najbolj zrcali v paktiranju s savojskimi izdajalci. Vsa poročila, ki prihajajo v Gorico iz Brd, s Krasa, z Vipavskega in Gor, se strinjajo v tem, da je velika večina domačinov že odločno proti komunizmu in vsem njegovim izrodkom, kakor se kažejo pri nas v več ali manj prikriti obliki. Drži le to, da si ljudje ponekod še ne upajo pokazati svoje prave barve, ker se boje komunističnega strahovanja. Prav zato pa čedalje bolj narašča želja vsega primorskega podeželja, da bi se čimprej pojavile vsaj v večjih krajih močne domobranske posadke, ki naj bi napravile konec tolovajski strahovladi.

Poročila z Gor navajajo, da se domačini ne puste več mobilizirati in beže pred tolovaji na varno. Mnogo takih ubežnikov je tudi v Gorici in Trstu, zlasti s Tolminskega in Vipavskega. Poročila s Tolminskega pravijo, da se je mnenje prebivalstva o gozdnih tolovajih zelo spremenilo. Ljudje že kar odkrito zabavljajo in pravijo, da tako ne sme več naprej, da je treba temu večnemu ropanju in pobijanju, ki tako hudo prizadeva vse domače prebivalstvo, zares že napraviti konec. Treznejši ljudje z dežele opozarjajo zlasti tukajšnjo inteligenco na odgovornost za vse, kar se na škodo naše narodne stvari dogaja na Primorskem.

Nezadovoljstvo je v zadnjem času tem večje, ker so ljudje zaradi neprestanih izsiljevanj in ropanj tolovajev že zelo obubožali. Ponekod, zlasti v Gorah, so ljudje že brez hrane in jim preti lakota. Dolinske vasi še nekako izhajajo, hribovske pa so že brez vsega: ljudje nimajo niti blaga niti denarja, a četudi bi denar imeli, si zanj ne morejo nič kupiti.

Vse dosedanje prireditve na vendarle niso ubile duha tega ljudstva, ki se prav dobro zavedа, kaj hoče, le da še ne najde pri tistih, ki naj bi bili njegovi voditelji, zadostne opore za svoje pravilno gledanje. Zanimivo je tudi, da prav nič ni moglo ubiti verskih čutov teh naših ljudi, ki se zvesto drže svojih tradicij in po njih usmerjajo vse svoje življenje. Kakor na Dolenjskem in drugod, bo tudi to naše zdravo ljudstvo spregovorilo svojo besedo in tedaj bo moral marsikdo, ki ga vara, dajati za svoje početje odgovor. Trdno smo prepričani, da bomo to kmalu dočakali tudi pri nas.

J. B.

Nekaj podatkov o šolskih kuhinjah

Vprašanje šolskih kuhinj je važno. Revni otroci dobe večinoma prav v teh kuhinjah edino dobro pripravljeno hrano. Zaradi tega gleda tudi »Zimska pomoč« na te kuhinje z največjim zanimanjem. Zanje je bil angažiran prvi denar, ki ga je, kakor znano, prejela — 200.000 lir od Združenih papirnic Vevče-Goričane-Medvode d. d. v Ljubljani. Pred kratkim je iz tega nakazala občini ljubljanski za šolske kuhinje 70.000 lir, drugim pa skupaj 24.000 lir. Sledile pa bodo še nadaljnje vsote, ko bo treba.

Glede šolskih kuhinj je v območju Ljubljane takole:

Na javnih šolah je v obratu 13 kuhinj, v katerih je prejemalo v mesecu januarju dnevno 761 učencev toplo kosilo. Poslovale so naslednje kuhinje: na I. deški ljudski šoli (Sv. Jakob) posluje kuhinja na Grabnu za 90 otrok; na I. deški ljudski šoli (Ledina) posluje v poslopju Marijanišča za 80 otrok; na II. deški ljudski šoli (Graben) za 60 otrok; na III. deški ljudski šoli (Vrtača) posluje kuhinja na Grabnu za 14 otrok; na IV. deški ljudski šoli (Prule) za 110 otrok; na I. mešani ljudski šoli (Vič) za 125 otrok; na II. mešani ljudski šoli (Zg. Šiška) za 60 otrok; na IV. mešani ljudski šoli (Sv. Križ) za 58 otrok; na pomožni šoli za 19 otrok; na II. otroškem vrtcu (Graben) za 7 otrok; na mestnem dnevnem otroškem zavetišču pri Sv. Petru, Marijanišče za 28 otrok; na mestnem dnevnem zavetišču v Mostah (posluje kuhinja v Mladinskem zavetišču v Zeleni jami) za 50 otrok; na mestnem dnevnem zavetišču v Zg. Šiški za 60 otrok.

V mesecu februarju se bo to število dvignilo za novih 17 otrok, poleg tega se bosta pa začeli novi kuhinji za 34 učencev meščanske šole na Viču in za 30 učencev ljudske šole na mestnem otroškem zavetišču v Sp. Šiški. Meseca februarja bo prejemalo tako 842 otrok toplo kosilo.

Predvidene so še šolske kuhinje na V. deški ljudski šoli (Sp. Šiška) za 70 otrok; na III. mešani ljudski šoli (Moste) za 120 otrok; na V. mešani ljudski šoli (Barje) za 45 otrok; na VI. mešani ljudski šoli (Bežigrad) za 70 otrok in na II. deški ljudski šoli Licej, sedaj konvikt de N. Dame za 20, skupaj za 325 otrok. Te kuhinje doslej še niso poslovale, ker šole niso proste.

Veliko težav pri ustanavljanju novih kuhinj povzroča poleg prostorov nabava primerne kuhinjske posode, posebno velikih loncev, ki jih ni mogoče dobiti. Prejšnje leto je bilo poslovanje olajšano, ker so imele šole na razpolago brzoparilnike. Z brzoparilniki bi bilo kuhinjam veliko pomagano.

Povprečno znaša strošek za posameznega otroka dnevno 2 liri in znašajo pri sedanjem staležu otrok mesečni izdatki približno 40.000 lir. Ako bodo začele poslovati predvidene nove kuhinje, bo prejemalo okrog 1200 otrok kosilo. Stroški za vzdrževanje bi potem znašali mesečno 63.000 lir.

Mestna občina še nima odobrenega proračuna za tekoče proračunsko leto, radi tega je mogoče računati le z zneskom 300.000 lir, kakor je bil predviden v proračunu za leto 1943, kar bi zadostovalo za 5 mesecev.

Po mladinskih zavetiščih (zasebnih) je v obratu 5 kuhinj in sicer: otroški vrtec sester sv. Frančiška, Gosposvetska 98, za 40 otrok; mladinsko zavetišče na Viču, Zavetiška 5, za 40 otrok; otroški vrtec sester Marije Pomočnice, Karlovška 22, za 40 otrok; mladinsko zavetišče in vrtec v Zeleni jami, Pokopališka 29, za 50 otrok; zasebna dekliška meščanska šola v Lichtenturnu, Ambrožev trg, cca 30 otrok.

Prejeli so: od Lj. P. O. odbora posodo, nekaj oprave in jedil (pribor proti vrnitvi, ko se obrat ukine); od Prometnega zavoda po 1000 kg premoga; od Zimske pomoči 24.000 lir. Po približni kalkulaciji bo veljalo vsako kosilo 2 liri.

Opustošenja na italijanskih cerkvah

Rim, 7. febr. Kakor poročajo z vatikanske strani, je škoda, ki so jo povzročili angloameriški teroristični bombniki na italijanskih cerkvah, samostanih in čisto cerkvenem premoženju, prekoračila vsoto 10 milijard lir.

Pogajanja med Egiptom in Jemenom

Ženeva, 7. febr. Reuter javlja iz Kaira, da so se v nedeljo tamkaj pričeli med zastopniki Egipta in Jemena razgovori o arabski federaciji. Uradna objava pravi, da je dosedanji potek razgovorov jasno dokazal, da bi obe deželi radi sodelovali.

Willkiejeva volilna preizkušnja

Stockholm, 6. febr. Wendell Willkie je izjavil v soboto v Milwaukeeju, da se bo dal pri prihodnjih volitvah za predsedniško mesto v Visconsinu dne 4. aprila postaviti na kandidatno listo, da bo preizkusil razpoloženje v republikanskih vrstah.

Gangstrska nadloga v Severni Ameriki

Madrid, 7. febr. Gangstrska nadloga je v Zedinjenih državah vedno večja. Da se razbojniki nič več ne boje policije, dokazuje v petek pri belem dnevu v New Yorku izvršeni rop. Šest zakrinkanih in z lahkimi strojnicami oboroženih zločincev je napadlo po cesti vozeči avtomobil ter uropalo iz njega kakih 30.000 dolarjev, ki so bili določeni za izplačilo mezd. Policija ni mogla doslej izslediti nobenega izmed zločincev.

Nov dokaz za naraščanje zločinstva tvori tudi nedovoljena žganjarna, ki jo je policija odkrila v Brooklynu, in v kateri je zaplenjenih 30.000 litrov alkohola.

Zatemnitev od 18. do 6.

Pokrajinska uprava sporoča, da je počenši z dne 8. februarja t. l. zatemnitev od 18. do 6.

Boj s tolovaji do zadnjega naboja

»Deutsche Adria-Zeitung« poroča: Preteklo sredo so tolovaji napadli pri Rihemberku avtokolono, sestavljeno iz nemških in italijanskih vojakov ter iz republikanske milice. Tolovaji so imeli veliko premoč ter so napadeno kolono premagali po 5-urnem junaškem odporu. Tržaški »Piccolo« poroča o tem dogodku ter pravi med drugim, da je v avtokoloni bila vsega kakih 80 mož. Tolovaji so svoj napad izvršili okoli pet kilometrov od Rihemberka na točki, kjer se cesta vije po gozdovih. Napadalci so z vseh strani otvorili ogenj iz pušk in strojnih pušk. Po vsej priliki so imeli tolovaji na razpolago tudi orožje težjega kalibra. Z izredno hladnokrvnostjo so se nemški in italijanski vojaki pod poveljstvom svojih oficirjev postavili v bran in se trdovratno branili.

Dasi so bili napadujoči tolovaji v ogromni premoči in jim je koristil tudi njihov položaj v gozdu, so se nemški in italijanski vojaki in Črne srajce upirali do zadnjega naboja polnih pet ur. Po poročilu »Piccola« se je izmed hrabrih 80 mož rešil samo en italijanski vojak, ki pa je bil težje ranjen. Po pripovedovanju tega vojaka so tolovaji nametali mrtve vojake na avtomobile in zažgali vozila. Nekaj vojakov je bilo menda tudi zajetih. Ko so uro kasneje našli razbitine voz in dele sežganih trupel, so ugotovili, da manjka 11 trupel miličnikov. Žrtvam tega junaškega boja se pripravlja časten in slovesen pokop.

Povratek v domovino

Kakor poroča »Deutsche Adria-Zeitung«, se vračajo iz črnomorskih predelov Ukrajine potomci onih nemških naseljencev, ki jih je carica Katarina II. privabila v Rusijo in jim odkazala zemljišča v Tavrijski guberniji ob Črnem morju. Po 200 letih se vrača sedaj domov kakih 140.000 Nemcev, ki so v vsej dobi ohranili zvestobo nemški domovini. Povratniki imajo pred seboj 1600 km dolgo pot in bodo znova naseljeni na področju ob reki Varti v zapadnem delu bivše Poljske.

Japonska zbornica odgodena

Tokio, 6. febr. Japonska spodnja zbornica je imela v soboto ob 13. plenarno sejo. Sprejeta je bila resolucija, ki izraža neomajno odločnost zbornice, izvojevati sedanjo vojno do zmagovitega konca. Resolucija je bila sprejeta z gromovitim odobravanjem. Predsednik vlade Tojo je govoril nato o trdni odločenosti vlade, da ne bo končala vojne prej, preden ne bo veličastna zmaga v japonskih rokah.

Po končani debati in sprejetju vseh 32 zakonskih predlogov, vključno državni proračun, je odšla zbornica na počitnice, medtem ko bo zasedal senat še do 8. februarja.

Čiščenje v Savoji

Vichy, 7. febr. Pri čistilnih akcijah francoske milice v Visoki Savoji je bilo v okolici Thonesa prijetih 18 teroristov. Materijal, orožje in motorna vozila so padla milici v roke. Med akcijo je bil en terorist ubit, neki drug pa ranjen.

Mobilizacija žensk v Alžiru

Pariz, 7. febr. Kakor poroča OFI iz Alžira, je disidentski odbor objavil včeraj dekret, na osnovi katerega bo v prihodnjem tednu 6000 Francozinj med 18. in 45. letom mobiliziranih. Dodeljene bodo deloma vojski, deloma mornarici, deloma letalstvu.

Zahvala

Srčna hvala vsem, ki so se naju spomnili ob 25 letnici službe in 25 letnici najine poroke. Predvsem hvala cenjenim gostom kavarne »Evrope«, kolegom in kolegicam iz službe in vsem prijateljem in znancem.

Franc in Julija Mikec.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF

KINO UNION Telefon 22-21

Početje ljubosumne, do ušes zaljubljene sedemnajstletne deklice razburja francosko letovišče

Anka in plavolaska

V glavnih vlogah: **Louise Carletti, Mona Goya, Henry Garat, George Rollin**

Predstave ob delavnikih: ob 15.30 in 17.30 uri.

KINO SLOGA Tel. 27-30

Življenjski boj moža, čigar ustvarjajoča sila je spremenila obraz svetovnega gospodarstva v velikem Ufinem filmu

DIESEL

Najinteresantnejši dogodki iz življenja R. Diesela, iznajditelja po njem imenovanih motorjev — V glavnih vlogah: **Willy Birgel, Hilde Weisner, Paul Wegener**

Predstave ob: 15. in 17. uri; v nedeljo ob 10., 13.30, 15.30 in 17.30 uri

KINO MATICA Telefon 22-41

Svetovni prvak Karl Schäfer v najčudovitejši drsalni reviji

BELI SEN

Humor, ples, atrakcije z **Wolf Albach Rettyjem, Oskarjem Sima** in ljubko umetnico na ledu **Olly Holzmann**

Predstave ob delavnikih ob 15. in 17.30 uri

Kratke vesti z vsega sveta

Nanking, 7. febr. Kitajska narodna vlada je objavila predpise o izvrševanju zdravniškega poklica. Po Central Press Service veljajo ti predpisi tudi za zdravnike, ki so sklenili s Kitajsko posebne pogodbe.

Ženeva, 6. febr. Angleška razprodaja v korist Sovjetske zveze se je sedaj razširila tudi na lastnino angleške kraljevske hiše. Tako poroča »News Review«, da je Churchillova žena prodala dragocene obleke bivše angleške kraljice Aleksandre. Izkupiček bo šel v korist pomožnega fonda za sovjetske potrebe, ki mu načeluje Churchillova soproga.

Gospodarstvo

Nova nemško-italijansko klirinška pogodba

Pred dnevi smo na kratko poročali, da je bila 30. januarja t. l. sklenjena nova gospodarska pogodba med Nemčijo in Italijo, ki jo je za Nemčijo podpisal pooblaščenec Nemčije poslanik Rahn, za Italijo pa podtajnik v zunanjem ministrstvu poslanik Mazzolini. O vsebini te pogodbe, ki se nanaša predvsem na plačilni promet, poroča Agencija Stefani med drugim naslednje:

Klirinški predpisi prejšnje pogodbe so bili v bistvenih točkah spremenjeni predvsem kar se tiče pošiljanja denarnih prihrankov italijanskih delavcev, zaposlenih v Nemčiji. Te denarne pošiljke v Nemčiji zaposlenih delavcev, ki so naslovljene na družine teh delavcev v Italiji, so izvzete iz kliringa in se bodo izplačale na drug način. (Kakor smo že poročali, bodo v bodoče tudi rodbine v Nemčiji zaposlenih delavcev iz Jadranskega primorja lahko redno dobivale denarne pošiljke iz Nemčije.)

Kar se tiče rednega kliringa, je doslej kazalo, da bodo morali italijanski izvozniki nekaj časa čakati, da pridejo na vrstni red pri izplačilu iz kliringa, ker klirinški račun ni izravnan. V novi pogodbi je sedaj predvideno, da se povišajo predujmi na izplačila tvrdkam. Nadalje ugotavlja pogodba, da je stari klirinški tečaj 7.60 lire za marko prenehal veljati 15. septembra 1943. Od 16. septembra naprej velja novi tečaj 10 lir za marko. V zvezi s to spremembo tečaja določa nova pogodba, da lahko italijanske tvrdke svoje obveznosti, ki so nastale pred 15. septembrom 1943, poravnajo po starem tečaju (7.60 lire za marko) do 29. februarja t. l. Vse denarne pošiljke, ki so jih nekazali za domovino italijanski delavci, zaposleni v Nemčiji, po 8. septembru 1943, se bodo izplačale po novem tečaju 10 lir za marko. Na podlagi nove pogodbe lahko italijanski delavci v Nemčiji od 1. marca t. l. pošiljajo svoje prihranke v Italijo brez omejitve zneskov. Zavod Banca Nazionale del Lavoro bo prejel za izpačilo teh nakazil potrebne zneske od državnega zaklada. Italijanska vlada bo plačala tudi premije po 450 lir kmetijskim delavcem, ki gredo na sezonsko delo v Nemčijo, in sicer ob zaključku sezone. Če se tak delavec ob računski sezoni ne vrne v domovino, se premija izplača rodbini delavca.

Zaščita inozemskih delavcev v Nemčiji

Nemški državni minister za gospodarstvo je izdal naredbo o delovni zaščiti inozemskih delovnih moči. Kot inozemstvo se v smislu te naredbe smatrajo vsa področja izven meja Velike Nemčije. Zato se ne smatrajo kot inozemstvo Češko-moravski protektorat, Luksemburg, Alzacija in Lorena, priključena področja Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske in okrožje Bialystok. Naredba torej ne velja za one inozemce, ki so na podlagi meddržavnih pogodb o delovni zaščiti izenačeni z nemškimi delavci. Take pogodbe obstojajo sedaj z Bolgarijo, Hrvatsko, Madžarsko, Italijo, Slovaško in Španijo. Naredba pa velja za delavstvo iz Danske, Estonske, Letonske in Finske, iz Nizozemske, Norveške, Rumunije, Švice in za one Flamce, ki se kot taki izkažejo z uradnim potrdilom. Za inozemske delavce, ki so izvzeti v gornji naredbi, veljajo isti delavski zaščitni predpisi, kakor za nemške delavce.

Za delavstvo, vsebovano s to naredbo, veljajo naslednji predpisi: Delavci v starosti preko 16 let se smejo zaposliti največ 60 ur na teden, delavke v starosti preko 16 let pa 54 ur (pri čemer niso všteti odmori), kolikor ni za nemške delavce določen daljši delovni čas. Dnevni delovni čas za delavke preko 16 let in za mladostne delavce in delavke ne sme presegati 10 ur na dan, razen v izjemnih primerih. V okviru delovnega časa veljajo za inozemsko delavstvo enaki odmori kakor za nemško delavstvo. Po končanem dnevnem delu je nuditi delavcu najmanj 10 ur odmora, kolikor za nemško delavstvo ni predviden krajši odmor. V nočnem času od 23. do 5. ure se smejo delavke zaposliti le, če je za to dokazana nujna potreba, kar je prijaviti obrtnemu oblastvu. Mladostni delavci in delavke se v nočnem času ne smejo zaposliti. Ob nedeljah in praznikih se sme delavstvo zaposliti le, če je to v obratu običajno in v izjemnih primerih. Zaposlitev otrok do 12 let je prepovedana. Pri otrocih do 14 let je dopustna zaposlitev le za lažja dela in do 4 ur na dan, izključena pa je zaposlitev ponoči ter ob nedeljah in praznikih. Vsaka zaposlitev mladostnih delavcev mora biti prijavljena obrtnemu oblastvu. Gornje določbe ne veljajo za delo v kmetijstvu in gozdarstvu, za ribištvo, na ladjah in v zračnem prometu.

Noseče delavke morajo nosečnost takoj prijaviti. Take delavke, kakor tudi doječe matere, se ne smejo zaposliti pri nevarnem delu. Dva tedna pred porodom delavke niso dolžne priti na delo in tudi ne smejo biti zaposlene 6 tednov po porodu. V splošnem veljajo za inozemsko delavstvo predpisi glede zaščite pred nesrečami in poklicnimi boleznimi ter predpisi o omejitvi zaposlitve pri nevarnih delih. Obrtno nadzorno oblastvo sme v posebnih primerih predpise spremeniti, kadar je to potrebno zaradi obranitve delazmožnosti in kadar je v skladu z življenjskimi navadami in telesnimi sposobnostmi delavca ali delavke ali z razmerami v njihovi domovini.

GOSPODARSKE VESTI

= **Članstvo pri nemški zbornici za književnost.** V načelu mora biti vsak književnik v Nemčiji član nemške državne zbornice za književnost. Izjema velja le za one osebe, ki jim je književnost le postranski poklic. Doslej je veljal predpis, da mora vsakdo, ki ni član zbornice, ob izdaji knjige ali gledališkega komada dobiti od zbornice pismeno dovoljenje, da ni potrebno članstvo v zbornici. Sedaj pa je ta predpis omiljen v toliko, da se take oprostitve izdajajo osebam, ki se postransko bavijo s književnostjo, za štiri leta, ne glede na število objavljenih del. Kdor pa objavi na leto manj, kakor 12 razprav, člankov, pesmi itd. v časopisju mu ni treba prositi za oprostitev članstva. Tako so sedaj v Nemčiji tri skupine književnikov: poklicni književniki, ki so redni člani zbornice, književniki, ki jim je književnost le postranski poklic in so oproščeni članstva, in taki, ki sodelujejo v književnosti le od časa z omejenimi prispevki.

= **Zalepke namesto pisem v Nemčiji.** Nemški strokovni list za papirno stroko objavlja nove predpise o štednji s pisemskim papirjem odnosno kuvertami. Gospodarski obrati se morajo v bodoče posluževati za korenspondenco predvsem zalepk, ker se na ta način prišteđi papir za kuverto. Tiskarniški obrati smejo brez omejitev tiskati naslove tvrdk samo na zalepke. Kuverte se smejo v poslovnem prometu uporabljati le tam, kjer se skupaj s pismom pošiljajo važne priloge, kakor so nakupna ali uporabna dovoljenja, potrdila itd. Tiskarska podjetja, ki dobe od tvrdk naročila za tiskanje pisemskega papirja in kuvert, morajo to prijaviti organizaciji tiskarniške stroke, ki izda dovoljenja za tiskanje pisemskega papirja in kuvert le v izjemnih primerih, če dotična tvrdka dokaže nujno potrebo.

= **Gospodarske vesti iz Hrvatske.** Hrvatska državna banka je objavila izkaz o stanju na dan 15. decembra preteklega leta, iz katerega sledi, da je znašal na ta dan obtok bankovcev 40.7 milijarde kun, nasproti 38.5 milijarde kun ob koncu novembra in 34.3 milijarde kun ob koncu oktobra lanskega leta. Žirovne obveznosti so izkazane v višini 7.8 milijarde kun. Na aktivni strani izkaza so zabeležene klirinške terjatve v višini 2.2 milijarde kun, predujmi na klirinške terjatve znašajo 11.7 milijarde kun, menična in lombardna posojila pa 28.6 milijarde kun, medtem ko znaša državni dolg iz likvidacije bivše Narodne banke nespremenjeno 7.9 milijarde kun. — Kakor smo že poročali, velja od 23. januarja t. l. na vseh železniških progah na Hrvatskem omejitev osebnega prometa. Potovati smejo samo osebe, ki se izkažejo z dovoljenjem oblastev. Dovoljenja izdajajo policijska oblastva v mestih, sicer pa okrajni glavarji, in sicer za uradna potovanja, zasebnikom pa le v primerih potrebe zdravljenja v bolnišnici in v nujnih primerih potovanja, ki je v javnem interesu. Nadalje se izdajajo dovoljenja kmetom, ki nosijo živila v mesto, trgovcem, ki nabavljajo živila od proizvajalcev in imajo za to obrtno dovoljenje, ter delavcem in nameščencem, ki stanujejo izven mesta zaposlitve. Gornje omejitve ne veljajo v prometu z inozemstvom. — Likvidator tvrdke D. d. za šumsko gospodarstvo in industrijo je predložil likvidacijsko bilanco, ki izkazuje pri glavnici 20 milijonov kun 18.9 milijona kun izgube. — Hrvatska Poštna hranilnica bo izplačala vlagateljem Poštne hranilnice v Budimpešti stare čekovne vloge, ki so nastale do konca leta 1918. Vloge se bodo izplačale v razmerju 1 krona enako 1 kuna.

= **Francoška valuta in finance.** Letno poročilo Francoske banke prinaša zanimive podatke o razvoju denarnega obtoka v Franciji. Ob kapitulaciji v juniju 1940 je znašal francoski obtok bankovcev 174 milijard frankov; do konca leta 1941. se je dvignil na 270 milijard, do konca leta 1942. na 383 milijard, ob koncu lanskega leta pa je dosegel 500 milijard frankov. Obtok se je dvignil predvsem zaradi predujmov francoski vladi, ki so narasli od 82 milijard v juniju 1940. na 324 milijard ob koncu leta 1942. in 437 milijard ob koncu lanskega leta. Zlati zaklad je vsa ta leta nespremenjen v višini 84.6 milijarde frankov, zlasto pa je skoro v celoti v inozemstvu. Menični portfelj je minimalen in znaša le 7.5 milijarde frankov. Poročilo ceni, da predstavlja ena tretjina obtoka tesavrran denar. Za dobo po vojni napoveduje poročilo, da ne bo prišlo do slične valutne zmede, kakor je bila po končani prejšnji svetovni vojni, ker ima država v rokah možnosti za stabilizacijo cen. Do konca te vojne Francija ne bo spreminjala paritet do drugih pomembnih valut, ker je Francoska banka mnenja, da bodo morale tudi druge države v približno enakem obsegu devalvirati svoje valute in bo razmerje ostalo v glavnem nespremenjeno. — Te dni so bili objavljeni tudi podatki o višini javnega dolga v Franciji. Celotni državni dolg je znašal ob koncu oktobra lanskega leta 1277 miliard frankov nasproti 1067 milijardam v začetku leta in 446 milijardam ob pričetku sedanje vojne. V desetih mesecih lanskega leta se je torej državni dolg povečal za 210 milijard.

= **Zunanja trgovina Danske in Švedske.** Po podatkih danskega statističnega urada je znašal danski izvoz v preteklem letu 1298 milijonov kron nasproti 1054 in 1277 milijonom v prejšnjih dveh letih. Uvoz pa je znašal 1226 milijonov kron nasproti 1210 odnosno 1310 milijonom v prejšnjih dveh letih. Lani je imela torej Danska izvozni presežek v višini 72 milijonov kron med tem ko je bil v prejšnjem letu zabeležen uvozni presežek 156 milijonov ton. — Po švedskih podatkih se je uvozni presežek Švedske v lanskem letu dvignil na 667 milijonov kron nasproti 461 milijonom v letu 1942. Uvoz se je namreč dvignil za 48 milijonov, med tem ko je izvoz nazadoval za 168 milijonov.

Obvestila »Prevoda«

Oddaja olja, sladkorja in bonbonov

Potrošniki v Ljubljani bodo prejeli za mesec februar še :

2 del olja na odrezke osnovne živilske nakaznice od 16. do 29. februarja,

500 g sladkorja na ustrezujoče odrezke za sladkor,

10 dkg bonbonov na odrezek »F-8« osnovne živilske nakaznice

Bonbone bodo delile tvrdke: M. Jeras, Miklošičeva 34; »Bonbon«, Miklošičeva 30; E. Resman (palača Bata); Joško Oset (palača Kreditne banke); R. Stine, Bleiweisova c. in Šumi, Gradišče 7.

Opozarjamo, da so koruzno moko dolžni nabaviti vsi potrošniki brez razlike na 9 odrezkov osnovne živilske nakaznice za mesec februar.

Nakazila trgovcem

Nakazila za sladkor, koruzno moko in olje naj dvignejo trgovci in zadruge v Ljubljani pri »Prevodu«, Novi trg št. 4/II, po naslednjem redu: v torek 8. t. m. vse zadruge in trgovci z začetnicami A—I, v sredo 9. t. m. trgovci z začetnicami J—L, v četrtek 10. t. m. z začetnicami M—P in v petek 11. t. m. z začetnicami R—Ž.

Potrošnikom kuriva

V tekočem tednu trgovci s kurivom ne bodo dobili premoga. Zato tudi ni, dokler bo zastoj, ne bolo mogli izvršiti prevzetih naročil.

O tem obveščamo potrošnike, da ne bodo imeli nepotrebnih potov in brezuspešnih povpraševanj zaradi pospešitve v dobavi.

Sindikat trgovcev s kurivom

Kronika

* **Absolventi učiteljišča slušatelji nemških univerz.** Izšel je odlok nemškega prosvetnega ministra, ki v načelu dopušča študij na univerzi vsem osebam, ki se lahko izkažejo z zrelostnim spričevalom učiteljišča. Vendar je potrebna za vsak posamezen primer te vrste načelna odobritev nemškega prosvetnega ministrstva.

* **Francoski domobranci.** Namestnik generalnega tajnika francoske milice Boutedelan je izjavil v radijskem govoru, da je milica sedaj tako obrožena, da se bo lahko učinkovito bojevala proti terorizmu. Milica je trdno odločena, da bo nastopila brezobzirno ne samo proti teroristom, temveč tudi proti vsem njegovim podpihovalcem. Z zakonitimi sredstvi in orožjem bo zopet vzpostavljena varnost v Franciji.

* **Za filateliste.** Italijansko ministrstvo za promet poroča, da bodo nove serije italijanskih znamk prikazovale umetnostne spomenike, ki so bili porušeni ali drugače uničeni pri terorističnih napadih na Italijo. Prva znamka te vrste, ki ima vrednost 25 centesimov, prinaša reprodukcijo uničene bazilike sv. Lovrenca v Rimu. Tudi ostale znamke italijanske poštne uprave pridobivajo za zbiratelje

Fran Majcen †

Po kratkem trpljenju je umrl, star komaj 55 let, g. Fran **Majcen**, prvi tajnik Mestne hranilnice ljubljanske. Poznala ga je vsa Ljubljana pa tudi vsa Dolenjska, saj je bil iz ugledne stare gostilničarske družine v Mokronogu, katere dolgoletno tradicijo varuje pokojnikov brat g. Ciril Majcen, znani prvoboritelj slovenskih gostilničarjev in kavarnarjev.

Fran Majcen je po juridičnih študijah stal vrsto let v javnem življenju kot glavni tajnik takratne JDS v Ljubljani. Potem pa je bil kot diplomiran jurist sprejet v službo pri Mestni hranilnici in je 19 let s splošno znano sposobnostjo opravljal posle prvega tajnika. Nadalje je bil pri Pokrajinski delavski zvezi predsednik oddelka bančno-zavarovalnih delojemalcev, član upravnega odbora in član predsedstva pokrajinskega gospodarskega sveta. Vsako funkcijo je opravljal vestno in natančno, kakor mu je to bilo v krvi.

Bil je obdarjen z mnogimi talenti pristnega Dolenjca, z duhovito šegavostjo in pronicljivostjo ter z veliko ljubeznijo do narode in lepih umetnosti. Pogostokrat je tudi sam segel po peresu in stresel iz rokava kak šaljiv podlistek, že več let pa je za ožji krog lovske bratovščine pripravljal lovsko knjigo z obilnimi ilustracijami. Svojevrstno delo je ostalo v rokopisu in ko kdaj pozneje v primerni izdaji počastilo ime svojega avtorja. Za zgledním družinskim očetom žaluje vdova z dvema hčerkama, z njimi pa sočustvuje širok krog Ljubljančanov in drugih prijateljev, ki so imeli Franceta radi. Zadnjo pot bo nastopil danes v torek ob pol 17 iz kapelice sv. Nikolaja na Žalah k Sv. Križu. Ohranimo Franu Majcenu najlepši spomin, družini in sorodnikom pa izrekamo toplo sožalje!

Rajko Mlejnik †

Mnoge Ljubljančane je v nedeljo presenetila vest, da je umrl g. Rajko **Mlejnik**. Bil je markantna postava, vedno rdeč in zdrav in nasmehljan. Le redki so vedeli, da je postal žrtev nesreče. Ponesrečil se je pred tremi tedni ob padcu s tramvaja. Močno ranjen na kolenu je bil prepeljan v zdravilišče, kjer je zdaj izdihnil.

Rajko Mlejnik se je rodil 17. decembra 1877 v Stični. Bil je sin sodnega uradnika. Po študijah se je odločil za finančno stroko in bil na glasu izredno marljivega in sposobnega uradnika. Pred 15 leti je stopil v pokoj kot inspektor delegacije ministrstva financ. Pri polnih močeh pa je posvetil svoje sposobnosti javnemu delu in je bil celih 17 let zgledno vesten blagajnik krajevnega odbora Rdečega križa. Nadalje je bil knjigovodja mestne občine in je deloval jako uspešno. Venomer je našel za mestno občino nove vire dohodkov brez obremenitve občanov. Tako moramo njegovo delovanje za časa županovanja dr. Dinka Puca šteti za posebno plodovito v prid Ljubljani.

Svoji družini je bil nadvse požrtvovalen in ljubeč očka. Družico si je bil izbral iz ugledne Polakove družine v Kranju, nečakinjo nepozabne pevke Irme Polakove, po kateri je dedovala pevski in igralski talent predvsem ga. Manja, pokojnikova hčerka. Pa tudi sam Rajko Mlejnik je bil navdušen občudovalec in uživalec glasbe ter je dolga leta sodeloval pri Glasbeni Matici. Bil je delaven slovenski inteligent, kakršnih si želimo čim več. O njegovi priljubljenosti je pričal žalni sprevod, katerega se je v nedeljo popoldne udeležila velika množica prijateljev te ugledne družine. Rajku Mlejniku časten spomin, žalujočim naše odkritosrčno sožalje!

čim dalje bolj na vrednosti, ker so glavo kralja Viktorja Emanuela pretiskali z napisom: »Italianska socialna republika«.

* **Štirinajstletni šahovski genij.** Presenečenje letošnjega turnirja za šahovsko prvenstvo Portugalske predstavlja nastop 14-letnega dečka Jore Ribeire, ki je takoj v prvi igri premagal lizbonskega prvaka in ki doslej še ni zgubil nobene igre. Kakor poroča časopis »Secula«, je pričel mladi Ribeira igrati šah z 11 leti, ne da bi se učil. Zadostovalo mu je, da je pri igri gledal svojega očeta. Ribeira trdi, da doslej še ni izgubil nobene igre.

* **Nov romunski tiskovni zakon.** Romunski vladi je bil nedavno predložen osnutek modernega tiskovnega zakona, ki predvideva med drugim tudi korporacijsko ureditev novinarskega stanu.

* **Cena za premog v Londonu.** S 1. februarjem se je premog v Londonu zopet podražil, in sicer znaša zvišanje 3 šilinge pri toni.

* **Množični proces proti angleškim delavcem.** Švedski list »Folkets Dagbladet« poroča, da je v teku velik proces proti 12.000 angleškim rudarjem, ki so stavkali ter se kljub ponovnim pozivom oblasti niso hoteli vrniti na delo.

* **Žid — svetovalec italijanske vlade v južni Italiji.** V Neaplju se mudi ameriški Žid Alfred Schapiro, ki je bil poslan v južno Italijo kot strokovnjak za šolske zadeve. Schapiro je v Ameriki dobro znan po svojih korupcijskih aferah, ker je razširjal tamkaj spise o svobodni ljubezni. Njegovi propagandi se je tedaj uprl celo kneziškof v Newyorku.

* **Mobilizacija žensk v Alžiru.** Francoski general De Gaule je odredil v Alžiru mobilizacijo žensk mlajših letnikov, ki morajo dati svoje sile na razpolago za vojaško pomožno službo. Zaenkrat so mobilizirani mlajši letniki.

Iz Ljubljane

u— **Novi grobovi.** Za vedno je zapustila svojce profesorica ga. Marija Finžgarjeva. Na zadnji poti jo bodo spremili v torek ob 14. iz kapelice sv. Marije na Žalah na pokopališče k Sv. Križu — Dotrpela je vdova po železniškem uslužbencu ga. Josipina Vertačnikova, roj. Kobau. Za njo žalujejo rodbine Vertačnikova, Čebuljeva in Žnidaršičeva. Pogreb blage rajnke bo v torek ob pol 15 iz kapele sv. Krištofa na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. — Preminila je učiteljica v pokoju gdč. Albina Svetkova. Za njo žalujejo rodbina Svetek in Sever. Na zadnji pot bodo pokojnico spremili v torek ob 16. iz kapelice sv. Jožefa na Žalah na pokopališče k Sv. Križu. Umrl je krojaški mojster gospod Aleksander Frank. Zapušča več hčera in sinov ter drugo sorodstvo. Pogreb bo v torek ob pol 16 iz kapele sv. Frančiška na Žalah k Sv. Križu. — Pokojnim naj bo ohranjen blag spomin, žalujočim svojcem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Zbirka starih kovin** se je zelo zadovoljivo obnesla, kakor smo to zabeležili že v »Slovenskem narodu«. Mladina šolskih zavodov je šla pridno na delo in je znosila cele kope starih kovinskih predmetov in odpadkov. Posamezne zbirke zavodov spravljajo zdaj na skupno zbirališče. Kar prometnih sredstev je zmanjkalo, da bi bili lahko naenkrat zvozili vse skupaj. Kljub velikemu uspehu v določenih treh dneh se je pokazala potreba, da mladina še ta teden nadaljuje nabiranje, kajti ta in ona družina ni utegnila ob pravem času vsega pripraviti in tako je šolska mladina tudi še včeraj obiskovala posamezne hiše, kjer so naknadno pripravili stare kovine. Obiskuje pa tudi tiste hiše, ki jih v kratkih treh dneh ni mogla obiskati.

u— **V simfonični koncert »Radia Ljubljane«** Anton Dvořak (roj. 1841—1904) je vrhunski češki narodni skladatelj. Med njegovimi glasbenimi stvaritvami so najbolj znani »Slovanski plesi«, ki jih bomo slišali na V. simfoničnem koncertu ljubljanske radijske postaje. Izvajal jih bo veliki radijski orkester pod vodstvom dirigenta Draga Marija Šijanca. Njegovi dosedanji dirigentski uspehi, doma in v tujini, jamčijo, da se bo obiskovalcem koncerta, ki bo v ponedeljek 14. t. m. ob 18. uri v veliki unionski dvorani, nudil prvovrsten umetniški užitek. Vstopnice se od jutri v sredo 9. t. m. dobe v knjigarni »Glasbene Matice«.

u— **Vrbove mačice** so prve znanilke novo porajajočega se življenja spomladi. Ob letošnjem izredno ugodnem in toplem vremenu so začele bisteti že v januarju in kazati svoj sivi kožušček. Ljudje se jih vesele, režejo vršičke in jih nosijo domov. Nekateri pa jih narežejo cele butare, nosijo na trg in tam prodajajo. Ne zavedajo se, da delajo s tem veliko škodo čebelam, ki naberejo na teh mačicah spomladi največ obnožine ali cvetnega prahu. Obnožina je važen del hrane, ki jo pripravljajo čebele za zimo (žerke). Brez nje bi se čebelje družine sploh ne mogle razvijati.

u— **Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije** v Ljubljani vabi vse učence, ki so se za februarski rok prijavili k izpitom, da pridejo dne 10. t. m. ob 8. uri v šolo, ker se bodo ta dan pričeli razredni izpiti. Obenem vabi ravnateljstvo vse člane profesorskega zbora, da pridejo dne 9. februarja dopoldne v šolo zaradi službene zadeve.

u— **Pet odličnih olj je postavil na ogled** akademski slikar Fran Klemenčič, čigar umetnine so splošno priljubljene in cenjene. So to odlična cvetlična tihožitja, ustvarjena v preteklem poletju. Razstavljena dela so: Mak, Sončnice in Vrtnice I, II in III. Kakor zadnjič je Fran Klemenčič tudi to pot postavil svoje stvaritve na ogled v izložbo Kosovega salona v prehodu nebotičnika.

u— **Letošnje knjige Vodnikove družbe so pred kratkim izšle.** Kritika in čitajoče občinstvo sta sprejela letošnje knjige izredno pohvalno in navdušeno. **Kdor si jih še ni nabavil, naj to stori takoj, dokler traja še zaloga.** Knjige dobite v družbeni pisarni (Narodna tiskarna), ali v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburgova 3, ozir. v Učiteljski knjigarni, Frančiškanska 6.

u— **Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva Ljubljana I** sporoča svojim članom, da lahko dobijo zelenjadna semena v pisarni SVD v Frančiškanski ulici št. 6. Ravnotam je na razpolago seznam semen. Pisarna sprejema tudi naročila za obrezovanje in škropljenje sadnega drevja in grmičja.

u— **Pokrajinska delavska zveza** vabi vse člane upravega odbora ter namestnike bančnih in zavarovalnih zavodov, da se udeleže pogreba gospoda Majcena Franja, predsednika Oddelka bančno-zavarovalnih delojemalcev, ki bo dne 8. februarja 1944 ob 1/2 17. uri iz kapele sv. Nikolaja na Žalah.

u— **Maša zadušnica** za pokojnim Rafaelom Batističem se bo brala v soboto dne 12. t. m. ob 8. uri zjutraj v cerkvi Sv. Frančiška v Šiški.

u— **Učite se strojepisja! Praktično znanje koristno vsakomur sedaj in v bodoče v vsakem zasebnem ali javnem poklicu!** Novi eno, dvo- in trimesečni strojepisni tečaji pričnejo v torek 8. februarja. Največja moderna strojepisnica, desetprstna metoda. Pouk dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Vpisovanje dnevno, učnina zmerna. Informacije, prospekte daje: **Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.**

u— **Za stare onemogle Ljubljančane** v mestnem zavetišču v Japljevi ulici je podaril Ljubljanski sportni klub »Ljubljana« 200 lir namesto venca na krsto pok. inspektorja g. **Rajka Mlejnika.** Mestno županstvo izreka dobrotniku najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpranih.

u— **Nesreče.** Po stopnicah je padla in si zlomila levo nogo 89letna mestna ubога Franja Kosec iz Ljubljane. Iz Strug so pripeljali v bolnišnico 6letno hčerko posestnika Marijo Kavčičevo, ki jo je popadljiv pes ugriznil v desno nogo. 50letni zidar Franc Vižintin iz Ljubljane se je vsekal v levico. Pri pripravljanju krme je slamorezница poškodovala prste desnice 36letni ženi posestnika Tereziji Veselovi iz Št. Jurja. Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice.

Z Gorenjskega

Odlikovanje zaslužnih delavcev v Kranju. V Kranju so imeli te dni sestanek vodiljev industrijskih obratov in ob tej priliki so bili najstarejši delavci odlikovani z diplomami, prejeli pa so tudi darila v obliki denarnih nagrad in drugih predmetov.

Otrok se je zadušil v postelji. V okolici Celovca se je zadušil v postelji dva in polletni sinček dninarice Marije Jarčeve. Mati je odšla na delo in pri odhodu z doma zakurila peč. Zaradi izpuhtevajočih plinov se je otročiček najprej onesvestil, potem pa zadušil.

Zločinka iz navade. 21 letna Ernestina Jakobitsch iz Donawitza je bila navzlic svoji mladosti že večkrat kaznovana, ker ni vzdržala pri nobenem delu. Najrajši se je vlačugala, na svojih »potovanjih« pa si je pomagala iz zadrege na ta način, da je segala po tuji lastnini. Lani meseca avgusta je bila dodeljena na delo v Gradcu, pa se je ukradla iz mesta ter izginila ljudem izpred oči, posebno še potem, ko je izvršila več tatvin v Gradcu, Kindbergu na Semmeringu in drugod. Nakradla je v imenovanih krajih polno obleke, perila in čevljev, pa tudi več ur, nekaj lišpa in živilskih nakaznic. V Lincu in Salzburgu jo je prijela policija, pa je zatajila pravo ime. Zaradi tega je prišla pred kazensko sodišče v Celovcu in je bila obsojena na pet let ječe.

S Štajerskega

Tečaj za strežaje Rdečega križa v Ptuju. Okrožni odbor nemškega Rdečega križa v Ptuju nudi moškim in ženskam priložnost, da se izvežbajo za pomočnike Rdečega križa. Strokovni tečaji se bodo začeli ta mesec.

O Evropi in Oceanih je predaval v četrtek 3. februarja v prostorih mariborske ljudske univerze prof. dr. Perre iz Berlina.

Srebrna poroka v Celju. Vodja socialnega urada v Trbovljah Stanko Keše in njegova žena Lojzka sta obhajala pred nekaj dnevi v krogu sorodnikov, prijateljev in znancev svojo srebrno poroko.

Učenka pod vlakom. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 10 letno učenko Danijelo Schüllerjevo iz Pragerskega, ki je padla pod vlak ter bila od lokomotive ranjena po nogah, životu in glavi.

Nezgoda na delu. Štirdesetletni železarski delavec Henrik Nolden iz mariborske okolice si je pri delu poškodoval levo nogo ter so ga morali oddati v mariborsko bolnišnico.

Sedem in petdesetkrat kaznovan. 51-letni Albert Čerovec iz Maribora je bil že 56 krat kaznovan zaradi tatvine, poneverbe, goljufije, vlačugarstva, izdajanja za službenega organa itd. Oktobra 1943 je odsedel kazen 20 mesecev robije, ki mu jo je naložilo mariborsko sodišče. Ko je prišel na svobodo, se je vdinil pri nekem pleskarju za pomočnika, toda ni ostal dolgo na delu. Čez nekaj časa je zapustil mojstra in se vrgel zopet na pohajkovanje. Varnostni organi so ga prijeli ter izročili sodišču, ki ga je zdaj obsodilo na pol leta ječe.

Iz Trsta

Prijava prostih stanovanj. V smislu posebnega razglasa reškega nemškega svetovalca imajo vsi lastniki in upravitelji stanovanjkih hiš dolžnost, da prijavijo stanovanjskemu uradu reške občine vsa neoddana prosta stanovanja in proste sobe. Oddaja stanovanj in sob brez predhodne prijave pri stanovanjskem uradu je strogo prepovedana. Posebna komisija proučuje stanovanja in sobe z ozirom na njihovo smotrno uporabnost.

Slovo od padlih fašistov. Ob številnem spremstvu tržaškega prebivalstva sta bila pokopana pripadnika napadalnih oddelkov fašistične stranke, ki sta postala žrtev zahrbtnega napada v Piemontu. Med venci je bil tudi venec, ki ga je daroval Duce. V mrtvaškem sprevodu so stopali predstavniki tržaških oblasti, prefekta in župana.

Vedri večer v Nemškem domu. V petek zvečer je nastopila v Nemškem domu v Trstu družina Fritza Stamerja s številnimi vedrimi točkami. Večer je bil namenjen nemškim vojakom in članom tržaške nemške kolonije.

V kiparskem ateljeju je gorelo. V najvišjem nadstropju poslopja v Mazzinijevi ulici 4 je atelje znanega tržaškega kiparja Marceglia. V ateljeju je izbruhnil v popoldanskih urah požar. Tržaškim gasilcem se je posrečilo, da so omejili ogenj na štiri ateljejske prostore, ki so popolnoma uničeni. Škoda je precejšnja, ker so zgorele številne kiparjeve umetnine. Vzrok ognja je preveč kurjena peč.

Iz Gorice

Obratna nesreča. V neki goriški tovarni se je primerila nekemu 33 letnemu mehaniku med delom smrtna nesreča. Zaradi neprevidnosti je prišel v stik z močnim električnim tokom ter je bil pri tem tako ožgan, da je umrl takoj po prevozu v bolnišnico.

Hiša se je porušila. V Pasijanu se je porušila domačija kmeta Jakoba Turketa in ga pokopala. Sosedje so prihiteli na pomoč ter izkopali izpod razvalin Jakoba Turketa, ki ima občutne poškodbe na glavi. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico.

Usodno »polnilno pero«. 14letni deček iz Savorgnana je našel v bližini domače hiše naboj, ki je ob dotiku eksplodiral. Deček ima poškodovano desnico. Zdravi se v goriški bolnišnici.

Uspeh Zimske pomoči bo merilo ne le za naš socialni čut, temveč tudi za našo narodno zavest. Vsak naj zato prispeva, kolikor si more utrgati!

Beležnica

KOLEDAR

Torek, 8. februarja: Janez Matski.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Beli sen.
Kino Sloga: Diesel.
Kino Union: Anka in plavolaska.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Deu-Klanjšček Dia, Gosposvetska 4, Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

ZATEMNITEV

je strogo obvezna od 18. do 6. ure!

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 8. februarja, ob 16: **Vera in nevera.** Red Torek.
Sreda, 9. februarja, ob 16: **Matura.** Izven. Cene od 24 lir navzdol.
Četrtek, 10. februarja, ob 16: **Vera in nevera.** Red Četrtek.

*

»Vera in nevera«. Tridejanska igra A. Leskovca. V svojem delu obravnava eno izmed bistvenih plati našega življenja: vero. Pokazal je konflikte ljudi, ki nosijo v sebi zavest Boga in se ogibljejo zunanjih verskih simbolov in obredov. — Igrajo: M. Skrbinšek, Cesar, Ukmar-Boltarjeva, Kraljeva, Nakrst, Vl. Skrbinšek, Sever, Bitenc, Verdonik, Blaž, Raztresen, Brezigar, Gorinšek, Košuta. Režiser: M. Skrbinšek. Scenograf: inž. arh. E. Franz.

Vodstvo Državnega gledališča v Ljubljani sporoča gledališkemu občinstvu, da je začetek vseh dramskih predstav v delavnikih ob 16. uri. Ob isti uri se bodo vršile tudi vse nedeljske predstave, kadar bo igrana samo ena predstava.

Fodorjeva komedija »Matura« je ljubezniво delce, ki je resnicoljuben odraz odnosov med neizkušeno mladino, ki podlega prvim življenjskim zanosom in zrelimi ljudmi, ki jim je poverjena vzgoja te mladine in ki jo vodijo vsak svojemu značaju odgovarjajoče. Delo ne bo zanimalo samo mladine in šolnikov, temveč vsakogar kot spomin na lastno mladost.

OPERA

Torek, 8. februarja, ob 15.30: **Snegurička.** Red B.
Sreda, 9. februarja, ob 16: **Prodana nevesta.** Red Sreda.
Četrtek, 10. februarja, ob 16: **Mrtve oči.** Red A.

*

Rimski-Korsakov: »Snegurička«. Pomladna bajka v petih slikah. Peli bodo: Golobova, Lupša, Videlijeva, Boštjančič, Gregorin, M. Sancin, Poličeva, Lipušček, N. Španova, Mlejnikova, Popov, Banovec, Dolničar in Medvedškova. Dirigent: A. Neffat. Režija: R. Primožič. Scenograf: E. Franz in A. Gerlovičeva. Koreograf: P. Golovin. Načrti kostumov: J. Vilfanova.

V primeru letalskega alarma bodo predstave v gledališčih prekinjene. Iz opernega gledališča naj se občinstvo zateče: parterni sedeži v zaklonišče v Trboveljski palači, vse lože in dijaško stojišče v zaklonišče palače Bata, balkonski in galerijski sedeži in galerijsko stojišče v javno zaklonišče pred muzejsko palačo. — Iz dramskega gledališča naj se občinstvo zateče: parterni sedeži, lože in dijaško stojišče v javno zaklonišče na Kongresnem trgu, balkonski sedeži, galerijski sedeži in galerijsko stojišče v javno zaklonišče v Turnograjski ulici (nasproti Drame). Če traja alarmno stanje več kot 30 minut, se predstava ne nadaljuje.

Oddajniška skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 8. FEBRUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10 do 9.00: Jutranji pozdrav. 9.00—9.15: Poročila v nemščini. 9.15—9.30: Pregled sporeda (nemški in slovenski). 12.00—12.30: Opoldanski koncert. 12.30—12.45: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.45—14.00: Koncert za oddih; igra Radijski orkester, vodi dirigent Drago Mario Šijanec. 14.00 do 14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Vsakemu nekaj. 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.45: Popoldanski koncert. 17.45—18.00: Zdravniško predavanje (dr. France Debevec: Človek kot duh in snov). 19.00—19.30: Slovenska ljudska oddaja. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini, pregled sporeda. 19.45 do 20.00: Mala glasbena medigra. 20.00 do 20.10: Poročila v nemščini. 20.10—21.00: Glasba iz zvočnih filmov. 21.00—22.00: Dunajski napevi. 22.00—22.10: Poročila v nemščini. 22.10—22.30: Glasba za lahko noč.

Kultura

Zbornik 1944

Sprožila se je dobra in koristna zasnova: Zimska pomoč naj priredi veliko knjižno tombolo! Tako naj tudi v tej največji dobrodelni akciji za narodno samopomoč pomaga — knjiga kot posredovalka in simbol tiste duhovne in moralne kulture, ki jo najbolj ograža današnji revolucionarni materializem. Združitev dobrodelne akcije in knjige je tembolj značilna, če se spomnimo, kaj nam je bila slovenska knjiga v preteklosti, v času našega preporoda in narodnega prebujenja; v koliki meri je predstavljala našo voljo do življenja in izpodbujala našo dejalnost, tako da so kulturne energije večkrat postale življenjskega pomena za našo ohranitev in rast. Danes, ko se mednarodno revolucionarstvo zajeda v same korenine slovenskega naroda, organizira Zimska pomoč gmotne in moralne sile za smotrno pomoč vsem, ki so jih najbolj prizadele vojne razmere in nesrečna komunistična razdejanja na naših tleh, in zopet je knjiga tista, ki nas dviga in bodri ter s svojo duhovno, moralno in narodno vrednostjo ojačuje našo voljo do življenja in boja.

Ne dvomimo, da bo slovenska javnost pozdravila z zadoščenjem in zaupanjem pripravljajočo se knjižno tombolo, ki naj odpre Zimski pomoči nov vir gmotnih sredstev za izvajanje njenega velikopoteznega programa. Saj bo v zvezi s tem zaposlila vrsto tiskarn in njihovo delavstvo, podprla pisatelje in umetnike, posegla v knjižna skladišča in še bolj razširila med ljudi izbrane dobre knjige. V ta namen bo namreč treba natisniti nekaj novih knjig nalašč za glavne dobitke te tombole in jim pridružiti za številne manjše dobitke kopice nekaterih knjig, ki so že na trgu. In ker je vodstvo te akcije v prizadevnih in odločnih rokah, ni dvoma, da bo simpatični in koristni načrt izveden uspešno do konca.

Med novimi knjigami, ki se pripravljajo v zvezi s to akcijo, bo najpomembnejši Zbornik Zimske pomoči 1944. Iniciatorji so sklenili, da posvetijo tej knjigi kar največjo pozornost: Zbornik bodi v najboljšem pomenu reprezentativna in obenem živa knjiga teh dni, največjih, četudi obenem najtežjih v naši zgodovini. Reprezentativna v toliko, kolikor naj bi bili v nji zastopani vsi slovenski književniki, ki se niso v tem prelomnem času izločili iz delovnega in borečega se slovenskega občestva. In to občestvo združuje v solidarno skupnost vse slovensko ljudstvo, vse njegove sloje, zedinjene v boju za usodo naše zemlje in naših tradicionalnih vrednot, ki smo jih sprejeli od prednikov in ki jih hočemo dati zanamcem. Književniki naj pokažejo s svojim sodelovanjem vsaj to, da so ostali zvesti tej skupnosti in da vzlic tolikim razlikam, ki obstoje med posamezniki, čutijo utrip istega narodnega srca, bolest iste težko užaljene narodne duše. Taka reprezentanca bodi pozitivna, t. j. pokaže naj, da nas družita delo in visoka nravna zavest dolžnosti do naroda, ki hoče ohraniti za bodočnost vse svoje sloje, vse zdrave sile, vsakega svojega člana, ki je dobre volje! Z druge strani bo Zbornik 1944 živa knjiga, ker bo pokazal s prispevki pesnikov, pisateljev in esejistov, da je slovensko slovstvo ostalo živo, se pravi tesno združeno z dejanskim življenjem, čeprav se sicer v delih mladih pesnikov in pisateljev vedno bolj kaže težnja po združitvi idealov in življenja, ideje in snovi; obenem pa se vračajo k ljudstvu in domačnosti kot rodovitnemu viru sveže duhovno-moralne obnove.

V bližnjih dneh bodo prejeli slovenski pesniki in pisatelji vabila za sodelovanje v Zborniku 1944. Obsežni zbornik bo knjiga, ki bo nekoč tudi zanamcem pričala o velikem času, v katerem je nastala in čigar zgodovinsko letnico bo nosila. Vzlic dokumentarnosti pa bodo sodelavci imeli proste roke v izbiri snovi in morda bo prav ta izbira še bolj kakor konkretna vsebina posameznih prispevkov odrazila čas njegove ideje in njegova nravna stremljenja. Ker bodo v knjigi reproducirane tudi izbrane slike, ki jih je Zimska pomoč nakupila od umetnikov, hoteč v svoji plemeniti skrbi za vse narodne sloje in za vso pozitivno dejalnost podpreti tudi umetnostno oblikujoče Slovence, bo ta almanah tem lepši in značilnejši.

Že z izdajo takega zbornika bo knjižna loterija prinesla slovenski književnosti lep dobitek, da niti ne omenjamo za zdaj ostalih načrtov. In ko tako združujemo knjige z našo največjo samopomočjo, mislimo na simbolični slovenski čolnič, ki ga je treba oteti pogube, mislimo na narod, ki gre skozi vihar v svoje boljše čase. In v duhu se pojavlja podoba modrega čarobnega Prospera iz Shakespearovega »Viharja«, ki potuje preko viharnega morja, rešujoč s seboj tudi svoje knjige...

...in iz dobrote,
vedoč, da ljubim knjige, oskrbel
me z zvezki z mojih je polic, ki so
mi več od kneževine...

Tako se tudi mi oklenemo v teh časih knjige, in če se razširja dobrodelna akcija v znamenju knjige, je to očiten znak neomajne slovenske zvestobe Duhu in njegovi posredovalki — knjigi.

Debut Erne Krželove

V soboto je debutirala v »Prodani nevesti« kot Marinka gdč. Erna Krželova. Pevka poteka iz šole priznanega opernega strokovnjaka, dolgoletnega opernega pevca g. prof. Ada Dariana. Nastop je bil skrbno pripravljen in pevka se je razživela v Smetanovi operi z znatno sigurnostjo in igralsko razgibanostjo, kakor pri debutantkah ni navada. Toda prav v vlogi Marinke, ki je vsakemu gledališkemu gostu tako do podrobnosti znana po odličnih kreacijah Heybalove in Vidalijeve in v kateri se je nedavno prikupno uveljavila še Polajnarjeva, ni imela debutantka lahke naloge. Uvaževati je treba tudi to, da je Marinka pevski zelo zahtevna in da učinek ni odvisen samo od glasovnih kvalitet, marveč tudi od jakosti glasu, ki mora na mnogih mestih tekmovati z močnim orkestrom. Glas gdč. Krželove zveni lepo, zlasti v višjih legah in razodeva očitne odlike dobrega, smotrnega šolanja. Zdi se pa, da je njen glas v splošnem nekoliko prešibek za take težke partije, kakor jih je polna prav vloga Marinke. Vsekako bo zanimivo, kako se bo pevka uveljavila v vlogah, ki so bližje pevkinim koloraturnim sposobnostim. — Občinstvo je debutantko po posameznih dejanjih živahno pozdravljalo in prejela je tudi več šopkov. Predstava je bila prav dobro obiskana.

Zapiski

Josip Gostič je prejšnji mesec uspešno gostoval v bratislavski državni operi, kjer je pel don Joséa v Bizetovi »Carmen«.

Zlata Gjungjenac-Gavella, dolgoletna članica ljubljanske Opere, sedaj solistka Hrvatske državne opere v Zagrebu, je imela nedavno velik uspeh na Dunaju, kjer je pela Mimi v »La Bohème«.

Smrt Jeana Giraudouxa. S smrtjo Jeana Giraudouxa, ki je nedavno preminul v Parizu, je izgubila francoska književnost originalnega slovstvenega oblikovalca, znanega zlasti po stilističnih in jezikovnih kvalitetah. Njegovo delo je kazalo posebne značilnosti francoskega esprita, ki uživa v združevanju paradoksov, vtisov in zagrenele ironije. Izdal je vrsto romanov, ki so najbolj užitni v izvirniku, kjer prihajajo do izraza svojevrstne kvalitete Girandouxovega sloga in jezika ter njegovi, dostikrat težko prevedljivi frazeološki domisleki. Med posebno znane romane sodijo »Simon le pathétique«, »Siegfried et le Limousine«, »Juliette au pays des hommes«. Spisal je tudi več dramskih in esejskih knjig. Štejejo ga v vrsto pisateljev, ki so značilni za problematsko francoskega življenja v razdobju med dvema vojnama. V zasebnem življenju je zavzemal visoka mesta v državni službi. Tik pred sedanjo vojno je bil imenovan za šefa francoskega poročevalskega in propagandnega urada, a je takoj po podpisu nemško-francoskega premirja (leta 1940) odstopil.

Krešimir Baranović, dirigent zagrebške Opere in priznani skladitelj, se je mudil na daljšem gostovanju v Bratislavi, kjer je dirigiral v Operi ter filharmonične in radijske koncerte. Slovaški tisk poudarja, da je Baranovićevo gostovanje dvignilo slovaško filharmonijo na znatno višino.

Za 80 letnico Richarda Straussa pripravlja dunajska Državna opera ciklus njegovih del. Kot prva pride na vrsto »Capriccio«; v nji bo pel eno izmed glavnih vlog Anton Dermota.

SPORT

Druga lekcija iz nogometa

(Nedeljska kronika v nekaj vrstah)

Ljubljana — Moste 1:0 (1:0)

Ljubljana, 7 februarja.

Po 14 dnevih smo včeraj prisostvovali drugemu nastopu ljubljanskih nogometašev v obliki povratne tekme med enajstoricama Ljubljane in Most. Kakor znano, so se pod okriljem teh dveh klubov zbrali letos do malega vsi, ki v našem mestu še kaj razumejo o nogometu, tako da bi lahko trdili, da sta obe odigrani tekmi letošnje sezone nudili obenem popoln pregled vsega kar v tej panogi premoremo.

Splošna sodba po obeh nogometnih revijah, ki sta morda nekoliko trpeli zaradi neprijetne burje in neravnih tal, mora biti vse prej kakor ugodna, vendar pa je treba vzeti v poštev, da so naši nogometaši držali križem roke skoraj celega pol leta, prej pa tudi že dobri dve leti niso imeli priložnosti spoprijeti se z resnejšim nasprotnikom, tako da smo v ljubljanskem nogometu via facti zlezli na prav skromno podeželsko stopnjo. Pri vsem tem pa je tudi res, da je med zelo skrčenimi nogometnimi ostalo ki Ljubljane le še nekaj dela voljnih in nadarjenih fantov, ki bodo v spremenjenih okoliščinah lahko tvorili zdravo jedro za nov rod na zelenem polju. Prav tako pa je med sedaj nastopajočimi tudi nekaj starejših letnikov, ki jim je ta igra v srčno veselje, čeprav so že prej nekoč dosegli višek svojega znanja in bodo morali, ko pojde spet kdaj zares, izprazniti mesta drugim.

O včerajšnji tekmici, ki je trajala nekaj več kakor eno uro, toda še zmerom manj kakor določenih 2×45 minut, se gotovo ne dá povedati mnogo lepega. Najbolj važen je navsezadnje izid, ki se je to pot obrnil v korist Ljubljane z 1:0 (1:0), pri čemer pa je treba pripomniti, da je bil komaj zaslužen, saj bi bili morali Moščani po naprezanju in premoči v drugem delu tekme doseči najmanj izenačenje, če ne celo zmago. Njihov napad je igral z vse večjim elanom, pa tudi sicer je poražena enajstorica napravljala kot celota ugodnejši vtis od »Ljubljančanov«. Zmagovalci so imeli svojo glavno silo v spretnem in zelo nevarnem Haclerju, ki je bil tudi avtor edinega gola te tekme, ni pa seveda mogel opraviti dela za vso peterico napadalcev. Izmed ostalih je bilo opaziti še koristno delo srednjega krilca, ostali pa so bolj ali manj za silo prispevali svoje, da Moščani prav do konca niso prišli do svojega tolikanj zasluženega gola. S tehnične strani je bila igra precej na skromni višini in le redki so bili vseh 70 minut vložki, ki so kazali na nekaj smisla za skupno igro in dobro obvladanje žoge, bodisi pri poedincih ali pri celoti. V ostalem pa tudi ta mala nogometna peščica ni mogla končati te tekme, da bi ne bila oživila spominov na one neljube prizore, ko mora sodnik s piščalko in besedo razdvajati razgrete duhove pred očmi že tako pičlega občinstva. To se pravi, da so naši nogometaši od začetka marsikaj pozabili, udarjati drug po drugem pa znajo še vedno.

Medtem ko je bila igra do odmora dovolj izravnana in je Ljubljana tu in tam zasnovala nekaj miselnih potez ter po svojem elitnem strelcu tudi našla pot v vrata — zgoditek Haclerja je bil neoporečen v vsakem pogledu — je pozneje možno popustila in so igrali za uspeh samo še Moščani. Favoriti so se nato do zadnjega vrgli v obrambo in učinek je bil ta, da se je za žogo skoraj stalno gnetlo cele kupe igralcev in ni bilo več videti nobene pametne akcije do gola ali od njega.

Včerajšnja druga lekcija iz nogometne igre v Ljubljani ni uspela mnogo bolj od prve, je pa — tudi tako, kar je še posebej razveseljivo — le privabila na igrišče nekaj sto ljubiteljev okroglega usnja, ki so imeli svojo zabavo za nedeljski popoldan. Če torej nič drugega, v Ljubljani smo včeraj igrali nogomet!

Drobiž po svetu

Važnejši nogometni izidi pretekle nedelje po Nemčiji so bili:

Hamburg—Spod Porenje 6:1; (v prvenstvu): Dresdener SC (prvak)—Zwickau 11:0, I. FC Nürnberg—Schweinfurt 7:3, Bayern (Monakovo)—Wacker 1:0, Schalke 04—Altenböge 3:0, Hertha SC—Wackeer 04 6:2, Sparta (Dunaj)—Sportklub 6:2, FAC—Rapid (Oberlaa) 3:1, Rapid (Dunaj)—FC Wien 1:1 itd.

Na tekmovanju za državno prvenstvo v stafetah (na 2×12 km) je zmagala stafeta Monakovo—Zg. Bavarske v času 3:39:29, druga najboljša med 20 udeleženimi pa je bila Koroška. Sestava slednje še ni znana.

V Düsseldorfu je bil oddan naslov državnega prvaka v umet. drsanju, ki si ga je letos že četrtič priboril Monakovčan Horst Faber. Lanski mojster Rada je zasedel drugo mesto.

Berlinski hokejisti na ledu iz kluba Rot-Weiss so prva dva dneva gostovali v Bratislavi. V tekmi Berlin— Bratislava so zmagali Slovaki s 4:2, naslednja tekma med kluboma Rot-Weiss in SC Bratislavo je bila remis 3:3.

Prav tako neodločeno in prav tako v slovaški prestolnici se je končal boksarski dvoboj med Hrvatsko in Slovaško, in sicer v številkah z 8:8.

Dunaj in Budimpešta bosta spet začela med seboj tekmovati v nogometu. Po odmoru več let bo prvo tako že tradicionalno srečanje med obema obdonavskima mestoma dne 26. marca v Budimpešti, povratno pa 23. aprila na Dunaju.

*

V Oeviku na Švedskem se je v nedeljo začel švicarsko-švedski smučarski teden, kakor se imenuje meddržavno tekmovanje v vseh smučarskih disciplinah med Švico in Švedsko. Prvi dan je bil na sporedu slalom, ki je prinesel vsaki državi po eno zmago. Medtem ko je med moškimi zmagal Švicar Kari Molitor in sta častni mesti za njim zasedla Šveda Westberg in Hansson, je pri damah s še večjim naskokom prišla prva Švedinja Mary Nilson, druga njena sestra Brit in je šele tretje najboljše pripadlo Švicarki. Vsega je na tekmah šest švicarskih smučarjev in dve smučarki.

Iz sodne dvorane

Ljubljana, 4. februarja

Poslušalci kazenskih razprav — v prejšnjih časih jih je bilo v razpravni dvorani vsak dan precej — sodijo pomen in težo kaznivega dejanja najraje po zunanjih znakih, ki za kazen po zakonu nimajo odločilnega pomena. Za sodnike je odločilno predvsem, da so obtoženci storili kaznivo dejanje. To se pravi, važno je, da so kradli, poneverili ali goljufali. Vsota je važna le kot obtežilna okolnost in prispeva k povečanju osnovne kazni, ki je predpisana za vsako tatvino, goljufijo ali poneverbo.

Če ukradeš torej 1 liro, si prav tako kazniv, kakor če ukradeš tisoč lir. Včasih pa je lahko prva tatvina nevarnejša kakor druga. Značilen je v tem oziru primer, ki so ga sodniki obravnavali v četrtek. Doslej še nekaznovani delavec Ivan je bil decembra zaposlen na Kodeljevem v vojaškem skladišču. Iztovarjal je skupno s svojimi tovariši zaboje z ribjimi konzervami. Blago je prispelo z vlakom in se je eden izmed številnih zabojev nekoliko pokvaril. Nastala je majhna špranja, ki je bila dovolj velika, da je skozi njo med prenašanjem zletela ena škatla rib. Ivan se je nevsakdanje dobrote tako razveselil, da ni mnogo pomišljal in jo je vtaknil v žep. Doma ima družino, ki ji je hotel pripraviti dobro večerjico: ribe in polento. Toda nekdo ga je opazil. Ker je bil zelo natančen, ga je prijavil upravi skladišča, ki je vso stvar še bolj resno prijavila policiji oziroma državnemu pravdniku. Ukradena ribja konzerva je bila vredna le 5 lir.

Ivan je bil klican pred preiskovalnega sodnika, kjer je svoje dejanje prostodušno priznal in izjavil, da mu je žal, da ga je storil. Ni mislil, da je napravil tako velik greh, da bi ga bilo vredno obravnavati pred sodiščem. Pomagalo mu pa ni. Državni tožilec je bil celo mnenja, da je Ivanova tatvina, čeprav gre samo za 5 lir, posebno nevarna, ker je bila storjena na kraju, ki pripada javnim napravam in služi javnemu prometu. To je zločinstvo v smislu § 316 točka 4 kazenskega zakona. Praktično je za tako dejanje najnižja kazen 3 mesece strogega zapora, v hudih primerih tudi več let.

Na razpravi Ivan svojega zagovora ni spreminjal. Sodniki so zadevo dobro pretehtali in ugotovili, da v predmetnem primeru ne gre za tak javni prostor, ki bi bil dostopen nedoločenemu številu ljudi, temveč samo delavcem, ki so tam zaposleni. Mnenja so bili, da je Ivan storil navadno tatvino in so ga zato obsodili le na 100 lir denarne kazni. Kazen je prestal že s preiskovalnim zaporom. Ivan je bil zadovoljen z izidom. Prihodnjič bo bržkone bolj premišljen, kajti malo je manjkalo, pa bi bil hudo kaznovan.

Šivalni stroj na smetišču

Sreča je bila naklonjena v četrtek tudi Janezu. Državni tožilec ga je tožil, da je ukradel Francu M. šivalni stroj za pletenine, vreden okoli 10.000 lir. Lastnik ga je nesel v popravilo. Med potjo je vstopil v neko trgovino in pustil stroj pred vrati. Ko se je vrnil iz trgovine, ni bilo več stroja nikjer.

Izsledili so ga pri nekem starinarju, ki ga je kupil kot staro železo za 20 lir. Prodal mu ga je Janez, ki se je pri zaslišanju zagovarjal, da ni vedel, da je bil stroj ukraden in da je toliko vreden. Našel ga je na smetišču artilerijske vojašnice. Bil je zelo umazan in zarjavel. Na tem smetišču je nabral še druge železne in pločevinaste odpadke. Zanje je izkupil več kakor za omenjeni stroj. Pri tem zagovoru je Janez vztrajal tudi na razpravi. Ker ni bilo prav nobenega dokaza, da ne govori resnice, mu je moral sodnik verjeti. Vendar je Janezovo dejanje prestopek po § 318, utaja najdene stvari. Za pregon takega dejanja pa je potreben oškodovančev predlog. Ker ta ni zahteval nobene odškodnine — stroj mu je bil vrnjen — ni bilo predloga in Janezu so se po nekaj tednih preiskovalnega zapora odprla vrata v svobodo. Sodnik je obtožbo po § 276 kaz. postopnika zavrnil.

Brivski mojster kot komisionar

Zagovarjal se je v četrtek tudi brivski mojster Franc, ki je v avgustu lani prevzel od nekega Miroslava v komisijsko prodajo kožo usnja v vrednosti 1400 lir. Miroslav pa je kasneje prišel do spoznanja, da ga je Franc prevaril in da mu je usnje sleparsko izvabil. Franc je namreč usnje kmalu prodal, od izkupička pa dajal Miroslavu le delne zneske, ki jih je potem izvabil nazaj, češ da hoče Miroslavu zopet vrniti kožo, čeprav je ni več imel.

Na razpravi je brivski mojster priznaval dejanje, zanikal pa krivdo. Zaslišana je bila nekaj prič, nato pa je sodnik razpravo prekinil in sklenil zaslišati še nekaj drugih prič.

MALI OGLASI

Kdor išče službo plača za vsako besedo L —.30, za drž in prov takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 2.—. Najmanjši znesek za te oglase je L 7.— — Za ženitve in dopisovanje je plačati za vsako besedo L 1.—, za vse druge oglase L —.60 za besedo, za drž in prov takso —.60, za dajanje naslova ali šifro L 3.— Najmanjši znesek za te oglase je L 10.—

Službo dobi

TROČLANSKA družina išče pridno in pošteno služkinjo z znanjem vseh gospodinjskih del. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 2909-1a

2 MIZARSKA pomočnika in vajenca, sprejmem takoj. Zorman Breg 14. 2928-1a

DEKLE pridno in pošteno, ki je vajena vsega gosp. dela v hiši s trgovino in gostilno, sprejmem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2930-1a

Zaslužek

VIOLINO IN NEMŠČINO pridem poučevat na dom za 10—12 lir. Nemščino poučujem praktično. Naslov oddajte v trgovini K Pučnik, Frančiškanska 3. 2702-3

Prodam

KOLO damsko in moško Legnano s prestavo in rezervnimi gumami prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2914-6

LEICA III b, skoraj nova, se ugodno proda. Naslov v oglas. odd. Jutra. 2913-6

BLAGO, predvojno, za obleko in plašč, in damsko volneno naprodaj. Naslov v oglas. odd. Jutra. 2912-6

LIKALNIK, krojaški, električni, 8 kg, malo rabljen, naprodaj. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2911-6

RADIO »RADIONE«, petcevni, letnik 1940, v odličnem stanju, se proda. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2910-6

KONJA seno, vozove in vso opremo prodam brez posredovalca. — Kamniška ul. 22 2785-6

MIŠI, PODGANE in ščurke zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Židovska ul 1 2908-6

OMEGA URO jekleno, precizno prodam. — Ogled od 9 do 10 ure. — Naslov v ogl odd. Jutra. 2924-6

DEC. TEHTNICO z utežmi, v najboljšem stanju, za tehtanje do 200 kg prodam. Poizve se Ciglarjeva ul. 34 2925-6

GRAMOFON omaro, umivalnik, poceni prodam. Sv. Petra c. 25, vratar. 2927-6

Kupim

STEKLENICE razne vrste, kupujemo. Dobro plačamo! Na Vašo željo jih prevzemamo na domu B Guštin, Vodnikov trg št. 2 J-318-M

DAMSKO KOLO in moško, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam«. 2543-7

KNJIGE v raznih jezikih, znanstvene, novejšega časa, časopise in tudi cele knjižnice kupuje stalno knjigarna Kleinmayr et Bamberg, Miklošičeva 16. 2921-7

ŽENSKO KOLO, dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kolo«. 2907-7

ANTIKVARNE NOTE vseh vrst kupim. Ponudbe od 8 do 12: Na stolbi 8 (nad Mestnim domom). 2906-7

KUPIMO: Levstik, Zbrana dela, I. izdaja; Jurčič, Zbrana dela, I. izdaja; Stritar, Zbrana dela, I. izdaja. Knjigarna Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva 16 2920-7

Posest

PARCELO v notranjosti bloka, kupim. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2768-20

HIŠO — VILO manjšo eno ali dvodružinsko, z vrtom, kupim ali vzamem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja vselitev«. 2917-20

VILO ali HIŠO 2 do 3 družinsko, stanovanjsko z vrtom (prevzamem tudi vknjiženi kot starega lastnika prejšnja vrednost cca 250.000 Din) za 100.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takojšnja gotovina«. 2919-20

VILO — HIŠO eno ali večdružinsko, po možnosti z velikim vrtom kupim in plačam takoj do 150.000 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Moj dom«. 29-8-20

Stanovanje odda

ZAMENJAM trisobno stanovanje v Šiški za dvosobno za Bežigradom ali v Vodmatu. Celovška 42. 2459-21

Sobo odda

PRAZNO SOBO parketirano, oddam s 15. t. m. ali pa pozneje, s souporabo kopalnice. Pleteršnikova 25/I. 2915-23

LEPO SOBO oddam s 15. febr. 2 ali 1 boljši osebi, ki ima lastno perilo in posteljnino. Souporaba kopalnice. 2922-23

Razno

H ROMANTINJA popularna, Marija, Vam točno označi Vašo življensko pot. Sprejema od 10 do 12, in od 2. do 5. pop.; ob nedeljah od 10. do 12. Puharjeva ulica 1-II., zadnja vrata levo. 2454-37

NOSILNICE za zaklonišča iz cevi, zložljive, po 660 lir, še nekaj komadov proda Rojina, Vodnikova 89, tel. 48-78. 2794-37

POTUJEM V GORICO. Prevzamem ureditev denarnih ozir. poslovnih zadev. Odpotujem 12. februarja. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2905-37

DENARNICO z manjšim zneskom denarja, tobačno karto in slike, sem izgubil 6. februarja dopoldne v kinu Matica. Najditelja prosim, da vrne slike denarnico in tobačno karto ogl. odd. Jutra, denar naj si pa obdrži. 2916-37

ZLAT UHAN v obliki košarice sem izgubila v nedeljo v smeri Tivoli Kongresni trg. Oddati proti nagradi Kongresni trg 13-II. 2923-37

ZLAT PRSTAN z monogramom F K. sem izgubil. Ker mi je drag spomin, prosim poštenega najditelja, da ga odda proti nagradi v upravi Jutra. 2926-37

50 RM sem izgubila 6. t. m. v tramvaju št. 2 od Gl. trga do Fügnerjeve ulice. Najditelja prosim, da jih odda v upravi Jutra proti nagradi. 2929-37

LISTNICO svojo in očetovo plačo, nad 1000 lir, osebno izkaznico in nekaj drugih važnih listin — sem izgubil v nedeljo zvečer. Prosim poštenega najditelja naj mi vrne proti visoki nagradi na naslov Žagar Ervin, Predovičeva 24. 2932-37

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

Umrla nam je naša srčnodobra

Marija Finžgarjeva

PROFESORICA

Pogreb bo v torek 8. t. m. ob 2. uri popoldne z žal — kapelice sv. Marije — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 7. februarja 1944.

ŽALUJOČI OSTALI

Umrl nam je naš ljubljeni oče, stari oče in tast, gospod

Aleksander Frank

krojaški mojster

Pogreb bo v torek 8. t. m. ob ¼4. uri popoldne z žal — kapele sv. Frančiška — k Sv. Križu.

Ljubljana, 7. februarja 1944.

Žalujoče HČERKE, SINOVI in ostalo sorodstvo

Dotrpela je naša dobra mama, stara mama, tašča, svakinja in teta, gospa

Josipina Vertačnik

roj. KOBAU

vdova železniškega uslužbenca

Pogreb bo v torek 8. februarja t. l. ob ½3. uri popoldne z žal — kapele sv. Krištofa — na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto 12. februarja ob 7. uri v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, Jesenice, 7. II. 1944.

Žalujoče rodbine: VERTAČNIK, ČEBULJ, ŽNIDARŠIČ

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila gospodična

Albina Svetek

UČITELJICA V POKOJU

Pogreb drage pokojnice bo v torek 8. februarja t. l. ob 4. uri popoldne z žal, kapelice sv. Jožefa, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 6. februarja 1944.

Žalujoče rodbine: SVETEK in SEVER

Pravkar smo doznali iz verodostojnega vira tužno vest, da je v sredi januarja t. l. v svojem rodnem Splitu dotrpel naš nesrečni

ANDRO KULJIŠ

profesor mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani

Sv. maša zadušnica bo v petek 11. t. m. ob pol 8. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oltarju sv. Frančiška.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, 7. februarja 1944.

Rodbini: KULJIŠ—MEDICA

Umrl nam je naš dragi soprog, očka, brat in stric, gospod

FRANCE MAJCEN

TAJNIK MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

Pogreb bo v torek 8. t. m. ob ½5. uri popoldne z žal — kapele sv. Nikolaja — k Sv. Križu.

Ljubljana, Polje, 7. II. 1944.

MARICA, žena
VIDA, ŽIVA, hčerki
MARIJA, AMALIJA, LOJZKA, sestre
CIRIL, brat
in ostalo sorodstvo

UPRAVA MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE v Ljubljani javlja tužno vest, da je umrl njen marljivi in zvesti tajnik, gospod

FRAN MAJCEN

Pogreb bo z žal, dne 8. februarja 1944 ob ½5. uri popoldne.

V Ljubljani, 7. II. 1944.

RAVNATELJSTVO

Javljamo tužno vest, da je nenadoma preminul gospod

MAJCEN FRANJO

predsednik Oddelka bančno-zavarovalnih delojemalcev, član upravnega odbora Pokrajinske delavske zveze, član predsedstva Pokrajinskega gospodarskega sveta, tajnik Mestne hranilnice.

Ohranili mu bomo trajen in časten spomin.

V Ljubljani, 7. februarja 1944.

POKRAJINSKA DELAVSKA ZVEZA

Harry Hoff: 24

ZLATA PIJANOST

Kriminalni roman

»Tako je prav,« je Jonas srdito zaklical, »in v tem, ko vi tukaj mažete lepe besede, imajo vlomilci dovolj časa, da jo popihajo. Mar pojdite z menoj, vzemite si policijskega psa in —«

Alimas je razburjenega moža zaničljivo premeril. »Kaj storim in česa ne storim, ni vaša stvar, ampak moja,« je odvrnil, »ne glede na to, da policijskega psa sploh nimamo.« Mirnodušno je nadaljeval pisanje. »Ponavljam torej: Zglasil se je trgovec Julio Jonas in — izpovedal. Dvopičje. — Bi hoteli, prosim, še enkrat ponoviti svojo izpovedbo?«

Jonas je pristopil k mizi in s pestjo udaril po nji, da je kar zagrmelo. »Hodite k vragu s svojim bedastim izpraševanjem. Kje pa je komisar? S komisarjem hočem govoriti!«

»Gospoda komisarja ni tu.«

»Kje je?«

»Ne vem. Nadomestujem ga jaz. Obnašajte se, prosim, spodobno, ali pa vam moram zaradi rogoviljenja naložiti globo.«

»Delajte torej kar hočete, vi —« pogoltnil je žaljitev uradne osebe, ki mu je bila na jeziku, se zasukal na petah, planil iz sobe in zaloputnil vrata za seboj.

Zunaj je vprašal nekega redarja: »Ali veste, kje je komisar?«

Mož je prikimal. »Prejle sem ga videl, ko je stopil v hišo senhorja Barreta.«

»Hvala!« Jonas je oddirjal. Škoda, ki jo je trpel, ga ni tolikanj pekla kakor to, da se je moglo kaj takega vobče zgoditi, in narednikova zoprna ravnodušnost ga je bila do dobrega razkačila.

Komisarja, ki je pravkar zapuščal Barretovo hišo, je srečal na pragu.

Braun je presenečeno prisluhnil, ko mu je mož povedal, zakaj prihaja. »Vaš narednik je hotel sestaviti dolg zapisnik,« je očitajoče rekel Jonas, »a jaz sem vendarle mislil, da je bolj važno, če stopite najprej z menoj —«

»Da, prav imate,« je dejal Braun. »Kar pojdiva. To je res —« beseda je ostala neizgovorjena. Misli so mu že spet rojile v krogu. Živila ukradena! Komu je bilo tukaj treba krasti živila? —

V tem sta prišla do hiše. Lopa je bila zadaj. Za njo je ležal vrt, in ob meji vrta je iztezal pragozd svoje bujne roke. Sledovi?

Da. Tu so bili odtisi stopinj. Prihajali so od gozda in se spet vračali vanj. Vse je bilo takisto, kakor je komisar pričakoval.

»Prav,« je rekel, »stvar bomo še naprej zasledovali.« Videti mu je bilo, da se ne more odločiti, ali naj takoj prične z delom ali je še toliko drugih važnih skrbi. Pravkar je bil hotel poiskati tropeira.

Ko je opazil, da ga Jonas razočarano gleda, je naglo dejal: »Nu prav — pojdiva nekoliko za sledjo. Gozd je videti tod precej redek.«

Prerivala sta se skozi hosto. Braun je čutil na prsih dušeč pritisk, ki ga je gotovo povzročal vlažni, hkratu pa vroči zrak.

Sledi je šla skozi gozd proti mostam, ki so vodile k letališču. Tu se je izgubljala.

»Škoda,« je rekel komisar, »da še nimamo policijskega psa. A nemara nam ga danes pošljejo iz Cuyabe. Ta mah na žalost ne morem nič ukreniti. Oglasim se pa še, zanesite se name.«

*

Devillos je moral opisati komisarju kraj, kjer je bil Indijanec našel mrliča. »Bilo je pri ,srebrnem studencu', gospod komisar — kakih dve sto metrov na vzhod, nedaleč od močvirja.«

»Koliko časa je treba, da pride človek tja?«

»S karavano tri ure. Tekač bi potreboval znatno manj.«

Braun je pripri oči. »Preneumno,« je jecljal, »da niso takoj poskusili ugotoviti, kdo je mrtvec.«

Devillos se je nasmehnil. »Ta niso bili očitno name. Zato se vam tudi takoj opravičim, gospod komisar. Pretežko je bilo in obenem prezamudno. Moral sem misliti na ranjenca, da ga čim prej spravim semkaj. Indijanec, ki sem ga poslal na razgledovanje, se zna dobro v pragozdu tudi ponoči. Ti ljudje imajo poseben čut za sledove. A če bi bil moral z njim še enkrat prehoditi pot — in tam je treba najbrže laziti po vseh štirih — skratka, stvar se mi ne glede na vse drugo ni zdela dovolj važna. Razen tega pa je obstala malo upeha, kajti kakor je bil rdečekožec povedal, je truplo že razpadalo.«

»To pomeni, da ne bi bilo več mogoče ugotoviti, čigavo je?«

»Hm — nemara vendarle. Če vam je toliko do tega, bo treba pač poskusiti.«

»Da. Zelo važno se mi zdi. Skušal bom.«

Braun je dolgo razmišljal, kaj naj stori da reši to težavno nalogo. Zahvalil se je za podatke in nameril korake proti policijskemu poslopju. Tu ga je čakal Torney. Komisarju se je takoj ukresala pametna misel.

»Veliko uslugo mi lahko storite, Torney,« je rekel, »se pravi — če vas smem nadlegovati — ta mah ste gotovo namenjeni spat?«

»Pha — spat!« je Torney zaničljivo odvrnil. »Za to bo zmerom še časa. Ljudem, kakršni smo mi, gre prenekatera noč v zgubo. Kaj pa je takega?«

Braun mu je hitro razvil svoj načrt. Torney pozna menda vse ljudi, ki so kdaj živeli tu v taborišču. Gre namreč za tistega mrliča. Ali bi hotel poskusiti —?

Torney je takoj privolil. »Seveda. Rade volje. Človekov obraz spoznam, pa naj bo še tako izmaličen. In zoper neprijetne dišave si lahko prižgem cigareto. O vsem ostalem se takoj domeniva. Poprej bi vam rad še povedal, zakaj sem tu čakal na vas. Stvar je seveda povsem zasebna. Elizo Lobatovo mislim ... Nič vam naj ne bo nerodno, gospod komisar. Vem, koliko je ura. A vse to ostane kakopak med nama. Sicer pa čestitam na sijajni osvojitvi. Nu, vedite torej, da je bila gospodična Eliza davi na moč razočarana, ko je prišla dol, pa vas ni več dobila. Osebno vam je bila prinesla zajtrk — nu, pa sem se ga moral jaz usmiliti. Konec koncev ne gre, da bi šle dobre stvari v nič, jelite? Zdaj naj vam sporočim — seveda s prisrčnim pozdravom seveda, — da vas opoldne pričakuje na kosilo. Točno ob dvanajstih.«

Braun si je v zadregi pogladil lase nazaj. »Hm — da. Hvala vam. Toda — ali bom utegnil — vsekako se kasneje oglasim.«

»Da, storite to. — In zdaj se lahko logovoriva zastran moje odprave. Najbolje bo, da vzamem koga s seboj. Morda bi hotel iti Peixote. Povprašam ga. Da bi sami hodili z menoj, je res odveč. Tudi sami brez tega imate dovolj opravkov ne glede na to, da vam je mrlič gotovo neznan.«

Schriftleiter - Urejuje: Davorin Ravljen. — Für das Konsortium »Jutro« als Verlag Za konzorcij »Jutra« kot izdajatelja Stanko Virant — Für »Narodna tiskarna A. G.« als Druckstelle - Za »Narodno tiskarno d. d.« kot tiskarnarja: Fran Jeran. — Für den Inseratenteil verantwortlich - Za inseratni oddelek odgovarja: Ljubomir Volčič